

REGERING VAN *ARUBA*

Minister van Financiën en
Cultuur

L.G. Smith Blvd. 76

Oranjestad, Aruba

Tel. (297) 528 4900

Uitvoerings Rapportage

4e kwartaal 2024

Colofon

Titel	:	Uitvoeringsrapportage 4e kwartaal 2024 Land Aruba
Samensteller	:	Directie Financiën
In samenwerking met	:	Departamento di Impuesto (DIMP) Departamento di Aduana (Douane) Departamento Recurso Humano (DRH) Dienst Openbare Werken (DOW)
Bronnen	:	Centrale administratie van het Land (voorlopige cijfers) – GFS/EnterpriseOne, PSA, SAP, Kwartaalrapportages (voorlopige cijfers) van de collectieve sector

Landsverordening Instelling Ministeries 2024:

1. Ministerie van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidszorg, Infrastructuur en Ruimtelijk Ontwikkeling (AZIOIRO)
2. Ministerie van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken (TINO)
3. Ministerie van Economische Zaken, Communicatie en Duurzaam Ontwikkeling (ECDO)
4. Ministerie van Volksgezondheid en Toerisme (V&T)
5. Ministerie van Arbeid, Energie en Integratie (AIE)
6. Ministerie van Onderwijs en Sport (O&S)
7. Ministerie van Justitie en Sociale Zaken (J&S)
8. Ministerie van Financiën en Cultuur (FIC)

Disclaimer

Cijfers gepresenteerd in deze rapportage zijn afkomstig uit de centrale financiële administratie van het Land. Bij de opstelling van deze kwartaalrapportage is rekening gehouden met het volgende:

- De kosten zijn zo volledig mogelijk verwerkt en de middelen zijn opgenomen op basis van de werkelijke realisaties per 31 december 2024. De kosten voortvloeiend uit nog te ontvangen facturen en afrekeningen, die voor zover nog niet in de centrale administratie zijn opgenomen, zijn op basis van een zorgvuldige schatting verwerkt in deze rapportage;
- De financiële administratie van het Land over 2024 is nog niet afgesloten. De cijfers die in deze rapportage zijn opgenomen zijn daarom voorlopig en nog niet definitief. De afsluiting zal plaats vinden op het moment dat de jaarrekening 2024 wordt opgesteld;
- Ontvangsten uit aflossingen studieleningen worden in de kapitaaldienst op basis van de werkelijke ontvangsten verantwoord;
- De toegepaste cijfermatige opstelling is conform de begrotingsopstelling, mits anders vermeld;
- De rapportage betreft de uitvoering van de begroting van de ministeries van het Land (c.q. overheid conform enge definitie);
- Kwartaalrapportages aangeleverd van de instellingen behorende tot de collectieve sector zijn voorlopige cijfers uit de eigen administraties, die niet door Directie Financiën naar juist- en volledigheid kunnen worden gecontroleerd en omdat de administraties van deze instellingen nog niet zijn afgesloten.

Inleiding

Doelstelling van deze uitvoeringsrapportage is om informatie te verschaffen en verantwoording af te leggen aan de Staten van Aruba, de Ministerraad en het CAft ten aanzien van de middelen- en kostenrealisatie, de realisatie van de kapitaaldienst, de financiering, de (financiële) stand van de collectieve sector en de publiek-private samenwerkingen en het schuldbeheer. Verder wordt ook informatie verschaft over de liquiditeitspositie en de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen binnen het financieel beheer en de ontwikkeling van de personeelsnorm.

De geldende norm in dit jaar is een overschot op het niveau van de Collectieve Sector van 1% van het Bruto Binnenlands Product. De begroting, in samenhang met de prognoses voor de rest van de Collectieve Sector, voldoen hier ruimschoots aan.

De ingezette gunstige economische lijn is ook in dit kwartaal verder doorgezet waardoor de verwachting is dat dit jaar de gestelde doelen, ook op het gebied van de bestending van de openbare financiën, naar verwachting overstegen zullen worden. Zoals altijd blijft in de openbare financiën waakzaamheid geboden gezien dit herstel en de verbeteringen in de financiën nog altijd aan een aantal risico's onderhevig is.

mr. X.J. Maduro

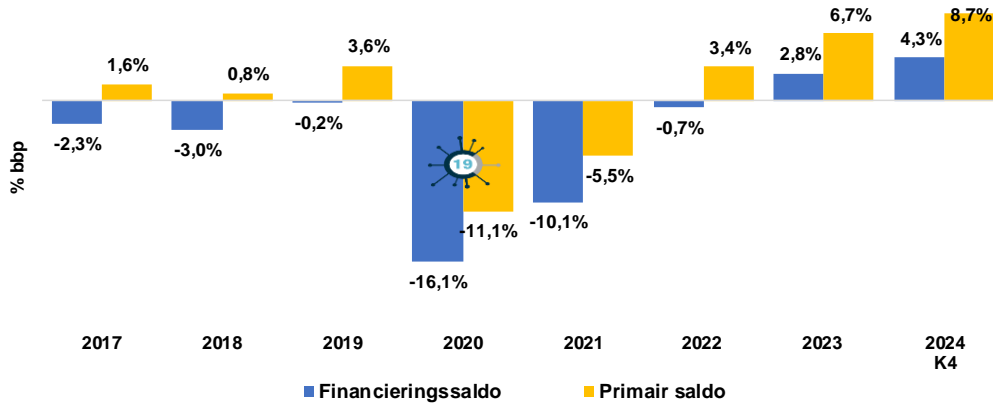
18 februari 2025

Inhoudsopgave

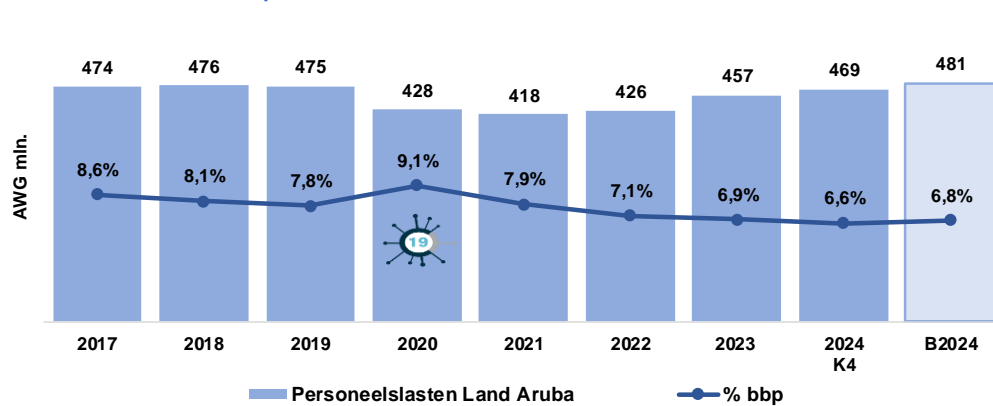
Colofon	2
Disclaimer	2
Inleiding.....	3
Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba	5
1. Samenvatting.....	6
2. Toelichting op de realisatie per 31 december 2024	9
2.1. Toelichting op de exploitatierekening per 31 december 2024.....	9
2.2. Toelichting op de kapitaaldienst per 31 december 2024.....	17
3. Financiering en schuldbeheer	18
4. Liquiditeitsoverzicht.....	23
5. Collectieve Sector.....	24
6. Ontwikkeling personeelsnorm.....	28
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP).....	31
BIJLAGE I	33
BIJLAGE II	35
BIJLAGE III	37

Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba

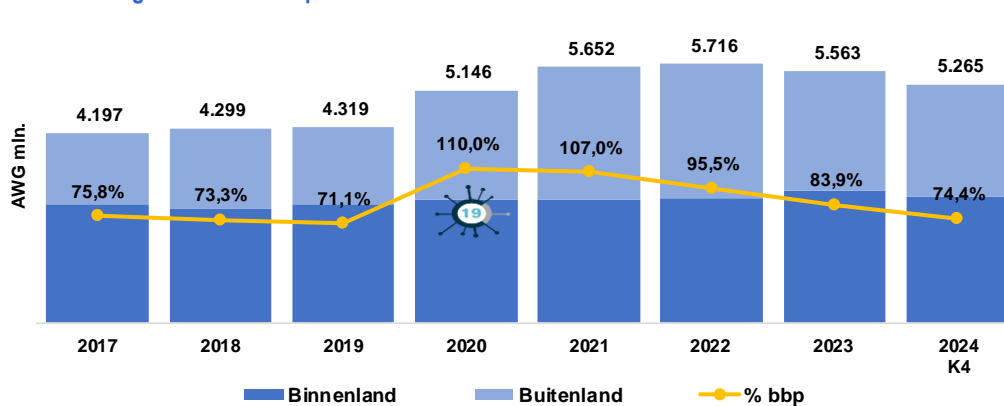
Primair saldo en financieringssaldo:

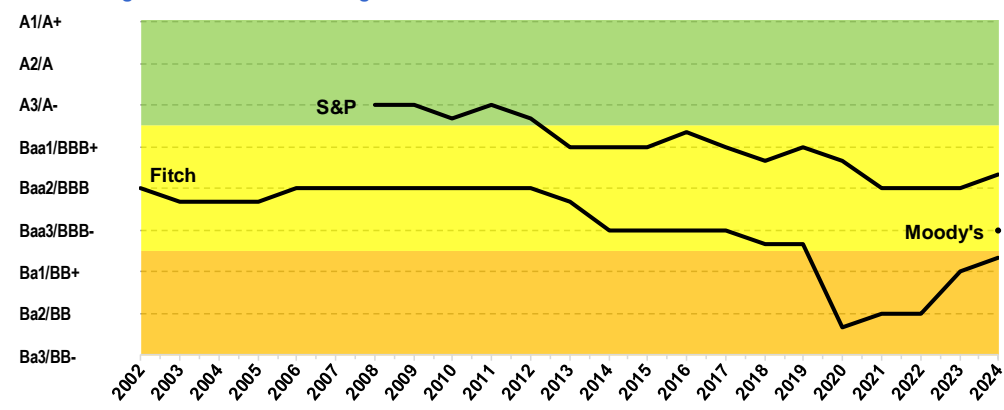
Beter beheersen van de personeelslasten:

Ontwikkeling van de schuldquote:

Handhaving van de kredietwaardigheid:

1. Samenvatting

(in Afl. 1000)

Middelen	Realisatie t/m 31 dec.2024	Begroting 2024	% begrotings- uitputting
Directe belastingen	660.841	656.950	100,6%
Indirecte belastingen	830.801	826.225	100,6%
Retributies,leges & rechten	26.439	22.855	115,7%
Rechten, boeten & overig	59.350	49.466	120,0%
Rente	1.176	312	376,8%
Niet-belastingopbrengsten	210.622	226.953	92,8%
Landsbedrijven & fondsen	2.395	4.848	49,4%
Overige ontvangsten	81.075	74.124	109,4%
TOTAAL MIDDELEN	1.872.698	1.861.733	100,6%
Kosten	Realisatie t/m 31 dec.2024	Begroting 2024	% begrotings- uitputting
Personeelslasten	469.053	481.450	97,4%
Goederen en diensten	197.389	226.135	87,3%
Rente	311.092	316.070	98,4%
Subsidie	235.813	244.931	96,3%
Overdrachten	172.186	180.686	95,3%
Bijdragen & afschrijvingen	192.452	189.472	101,6%
TOTAAL KOSTEN	1.577.985	1.638.745	96,3%
Exploitatieresultaat	294.713	222.988	132,2%

Kapitaal ontvangsten	Realisatie t/m 31 dec.2024	Begroting 2024	% begrotings- uitputting
Verkoop onr. goederen & grond	3.312	10	100,0%
Lokale Kredietaflossing	5.257	6.134	85,7%
Vrijgekomen afschrijvingen	34.072	34.072	100,0%
TOTALE KAPITAALONTVANGSTEN	42.640	40.216	106,0%
Kapitaal uitgaven	Realisatie t/m 31 dec.2024	Begroting 2024	% begrotings- uitputting
Investeringsen	13.835	66.119	20,9%
Vermogensoverdrachten	3.809	4.400	86,6%
Lokale kredietverlening	12.934	20.000	64,7%
TOTALE KAPITAALUITGAVEN	30.578	90.519	33,8%
Netto resultaat kapitaaldienst	12.063	-50.303	-24,0%

Financieringssaldo	306.775	172.685	177,7%
Aflossingen	567.661	773.609	73,4%
Financieringsbehoefte	-260.886	-600.924	43,4%

Berekening tekortnorm:

Overschot tov. BBP 4e kw. '24 Afl. 7,076 mln.	4,3%	2,2%
--	-------------	-------------

Collectieve Sector

Exploitatieresultaat Collectieve Sector	529.908		
Financieringssaldo Collectieve Sector	541.971		7,7%

Toelichting

In deze 4e Uitvoeringsrapportage 2024 zijn de voorlopige cijfers opgenomen. De financiële administratie van het Land is nog niet afgesloten. Dit geldt voor zowel de realisatiecijfers van het Land Aruba maar dit geldt ook voor de gerapporteerde cijfers van de collectieve sector. Bij het opmaken van de jaarrekening 2024 zijn de cijfers compleet en wordt een daarop gebaseerde toelichting gegeven.

Over 2024 is het exploitatieresultaat nog iets hoger uitgekomen dan gemeld in de 2^e begrotingswijziging 2024. Het voorlopige jaarresultaat komt uit op Afl. 294,7 miljoen voordelig. De kosten zijn ten opzichte van 2023 gestegen met Afl. 76,8 miljoen terwijl de middelen zijn fors toegenomen met een bedrag van Afl. 157,0 miljoen.

De begroting voor de middelen is voor 101% gerealiseerd terwijl de begrote kosten voor 96% zijn gerealiseerd.

De ontvangen directe en indirecte belastingen zijn ten opzichte van 2023 met 9,4% gestegen (Afl. 128,1 miljoen).

Over 2024 blijven de investeringen achter bij de prognose.

Het overschot ten opzichte van het BBP is in het vierde kwartaal uitgekomen op 4,3%.

De aflossingen zijn lager dan begroot zodat de financieringsbehoefte lager is.

Het exploitatieresultaat van de gehele collectieve sector (inclusief het Land Aruba) is Afl. 522,5 miljoen. Een nadere toelichting wordt gegeven in hoofdstuk 5.

Collectieve sector

De schuldquote van de collectieve sector is over 2024 is 75,2%. Afgesproken is dat deze norm in 2031 gerealiseerd zal gaan worden. Het Land Aruba is met de huidige koers goed op weg om deze norm te halen.

Ook wat betreft de ontwikkeling van de begrotingsnorm voor de collectieve sector ontwikkeld zich in positieve zin. Het voorlopige resultaat over 2024 komt uit op + 7,6%

Personeelsnorm

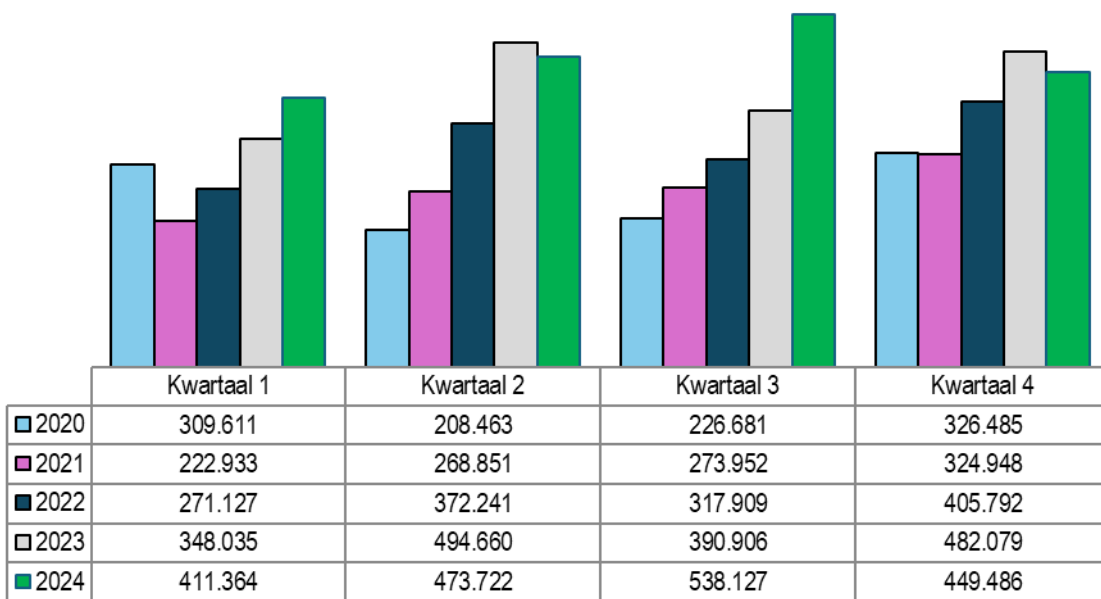
Ondanks deze bijstelling bedragen de totale personeelslasten in 2024 8,64% van het bruto binnenlands product. Hiermee voldoet het Land reeds in 2024 aan de personeelslastennorm zoals vastgelegd in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft). De komende jaren zal de focus liggen op het treffen van structurele beleidsmaatregelen, conform artikel 14, tweede lid, onderdeel b, van de LAft, om ervoor te zorgen dat de public wage bill onder het plafond van 10% blijft. Hiertoe zal het Land een commissie instellen die voorstellen zal doen voor mechanismen waarmee structurele naleving van de personeelslastennorm kan worden gewaarborgd.

Overige

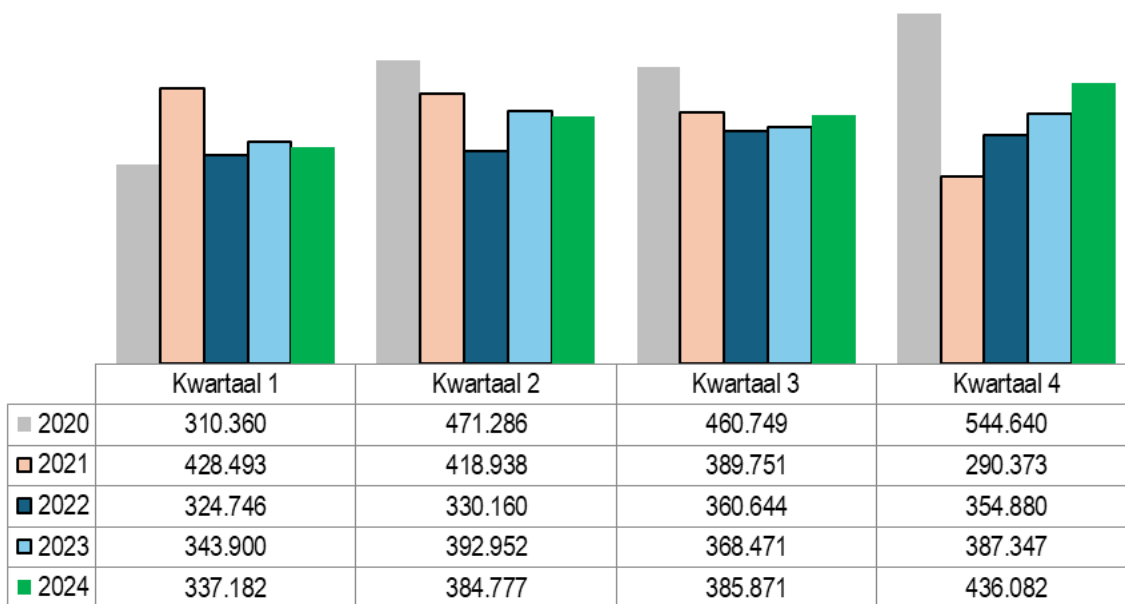
Voor een inhoudelijke toelichting op de schulden van het Land Aruba en de liquiditeitsbegroting verwijzen wij u naar de paragrafen 3 en 4 van deze rapportage.

In onderstaande grafieken is het verloop van de middelen en de kosten over de afgelopen 5 jaren opgenomen.

Middelenrealisatie per kwartaal

Kostenrealisatie per kwartaal

Bron: Directie Financiën

2. Toelichting op de realisatie per 31 december 2024

2.1. Toelichting op de exploitatierekening per 31 december 2024

Middelen

De realisatie van de middelen per 31 december 2024 in vergelijking met de begroting 2024 en in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar is als volgt:

bedragen in Afl. 1.000

Middelen	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024	2024	2023	2024
Directe belastingen	620.912	660.841	656.950	106%	101%
Indirecte belastingen	742.594	830.801	826.225	112%	101%
Retributies,leges & rechten	25.684	26.439	22.855	103%	116%
Rechten, boeten & overig	62.378	59.350	49.466	95%	120%
Rente	1.068	1.176	312	110%	377%
Niet-belastingopbrengsten	177.167	190.622	226.953	108%	84%
Landsbedrijven & fondsen	2.789	2.395	4.848	86%	49%
Overige ontvangsten	83.088	81.075	74.124	98%	109%
TOTAAL MIDDELEN	1.715.680	1.852.698	1.861.733	108%	100%

Op basis van de voorlopige cijfers per 31 december 2024 is de realisatie van de middelen is Afl. 9,0 miljoen achtergebleven ten opzichte van de begroting. Ten opzichte van 2023 is de middelenopbrengst Afl. 137,0 miljoen hoger.

Toelichting realisatie directe belastingen

bedragen in Afl. 1.000

Directe belastingen	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024	2024	2023	2024
Loonbelasting	233.698	264.882	265.000	113%	100%
Inkomstenbelasting	4.726	5.488	6.000	116%	91%
Rente belastingvordering	4.927	6.413	6.000	130%	107%
Winstbelasting	178.808	209.844	200.000	117%	105%
Dividendbelasting	72.640	25.206	36.000	35%	70%
Grondbelasting	61.893	66.743	66.000	108%	101%
Successie-/overgangsbel.	310	110	350	36%	32%
Overdrachtsbelasting	33.993	46.515	47.000	137%	99%
Motorrijtuigenbelasting	27.566	32.879	28.000	119%	117%
Zegelbelasting	2.351	2.761	2.600	117%	106%
TOTAAL	620.912	660.841	656.950	106%	101%

Bron: Departamento di Impuesto

In de 2^e begrotingswijziging 2024 zijn de directe belastingen naar boven bijgesteld. Daarmee komt de realisatie nagenoeg overeen met de verwachting. De winstbelasting is zelfs nog iets meer toegenomen dan verwacht. Ten opzichte van 2023 zijn de directe

belastingen met bijna Afl. 40 miljoen toegenomen. De grootste stijging in absolute zin is zien bij de opbrengst loonbelasting (stijging met Afl. 31,2 miljoen) en bij de winstbelasting (stijging met Afl. 31,0 miljoen).

Toelichting realisatie indirecte belastingen

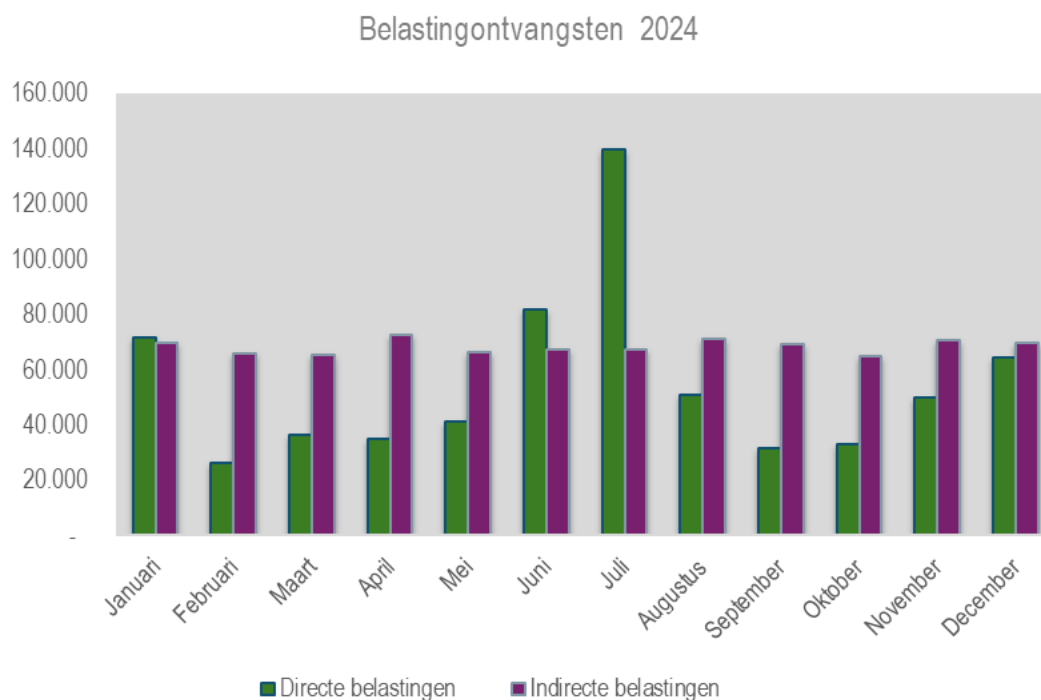
bedragen in Afl. 1.000

Indirecte belastingen	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024	2024	2023	2024
Invoerrechten	211.426	233.930	232.000	111%	101%
Accijns gedestilleerd	33.042	34.986	36.000	106%	97%
Accijns sigaretten	9.137	12.498	11.000	137%	114%
Accijns bier	31.191	32.906	33.000	105%	100%
Accijns minerale olien	72.812	77.028	76.000	106%	101%
B.B.O./BVP	344.543	395.565	395.000	115%	100%
Zegelbelastingen	19	23	15	118%	153%
Dienstverlening IUD	2.308	2.263	2.200	98%	103%
Vergunningen	23.696	25.565	25.000	108%	102%
Milieubelasting op hotels e.a.	14.374	16.016	16.000	111%	100%
Milieubel. op verhuur voertuig	46	21	10	45%	208%
TOTAAL	742.594	830.801	826.225	112%	101%

Bron: Departamento di Impuesto en Departamento di Aduana

Over het gehele jaar 2024 is de begroting (na wijziging) gerealiseerd. Zelfs met een kleine plus van Afl. 4,6 miljoen. Ten opzichte van 2023 zijn de middelen toegenomen met Afl. 88,2 miljoen. De grootste stijging in absolute zin ten opzichte van 2023 is de BBO/BVP (Afl. 51,0 miljoen) en betreffen de inkomsten uit invoerrechten (Afl.22,5 miljoen). In de 2^e begrotingswijziging 2024 zijn, naast de directe belastingen ook de indirecte belastingen naar boven bijgesteld. Daarmee komt de realisatie nagenoeg overeen met de verwachting.

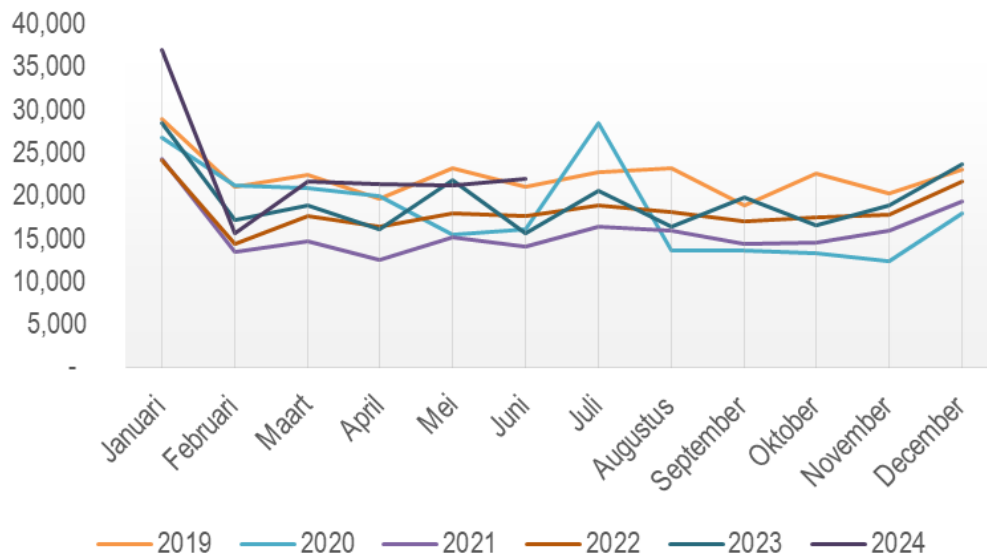
Grafiek 2.1: Belasting ontvangsten per maand 2024

Loonbelasting

De loonbelastingontvangsten over 2024 zijn overeenkomstig de raming uitgekomen en zijn ruim Afl. 30,0 miljoen hoger dan 2023. Deze ontvangsten zijn onderverdeeld in structurele, invorderings- en incidentele ontvangsten. De incidentele ontvangsten zijn gerelateerd aan het uitkopen van pensioen tegen een verlaagd tarief, een incentive die mogelijk was t/m 31 december 2023, met betaling van de loonbelasting in januari 2024. Ontvangsten door invorderingsacties, vertegenwoordigt 5% van de ontvangsten.

De onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van de loonbelastingontvangsten vanaf 2019.

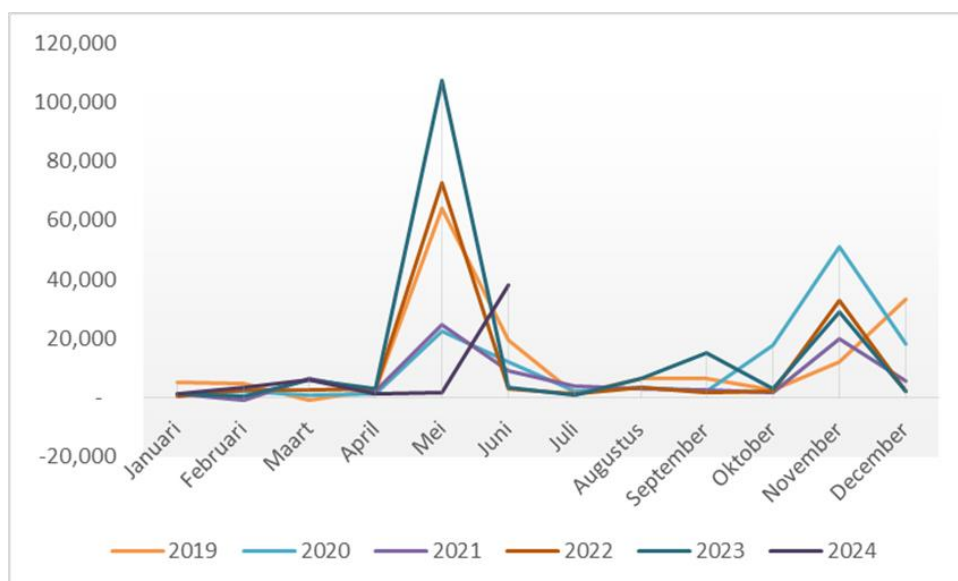

Bron: Departamento di Impuesto

Winstbelasting

De winstbelasting is bijna Afl. 10 miljoen hoger uitgekomen dan geraamd na de 2^e suppletore begrotingswijziging 2024 en is ruim Afl. 30 miljoen hoger dan 2023. Een grondige analyse van de meeropbrengsten voortvloeiend uit de fiscale hervorming met betrekking tot de winstbelasting zal plaatsvinden na het laatste betaalmoment.

De onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van de winstbelastingontvangsten vanaf 2019.

Bron: Departamento di Impuesto

Dividendbelasting

De dividendbelasting is fors achter gebleven bij de realisatie van 2023 en is ook lager uitgekomen dan de begroting.

Grondbelasting

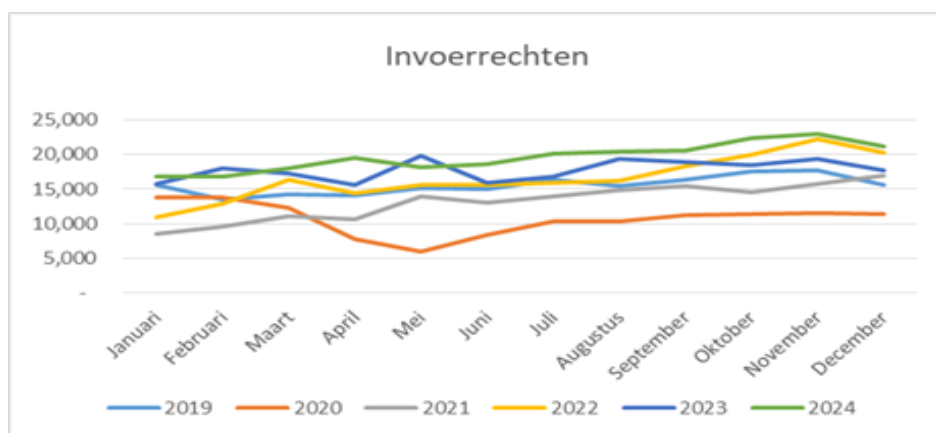
De ontvangsten bedragen over 2024 zijn nagenoeg geheel uitgekomen op de prognose zoals in de begroting na wijziging is opgenomen en is bijna Afl. 5 miljoen hoger dan de ontvangsten over 2023.

NADERE TOELICHTING INDIRECTE BELASTINGEN

Invoerrechten

De invoerrechten vormen de op een na grootste inkomstenbron binnen de indirecte belastingen, met een aandeel van 28%. De groei van 11% ten opzichte van vorig jaar is voornamelijk toe te schrijven aan de economische groei.

De onderstaande grafiek toont de maandelijkse invoerrechten van 2019 tot en met 2024. In het laatste kwartaal van elk jaar is er steevast een stijging zichtbaar, voornamelijk als gevolg van consumentengedrag, wat leidt tot een toename van geïmporteerde goederen.

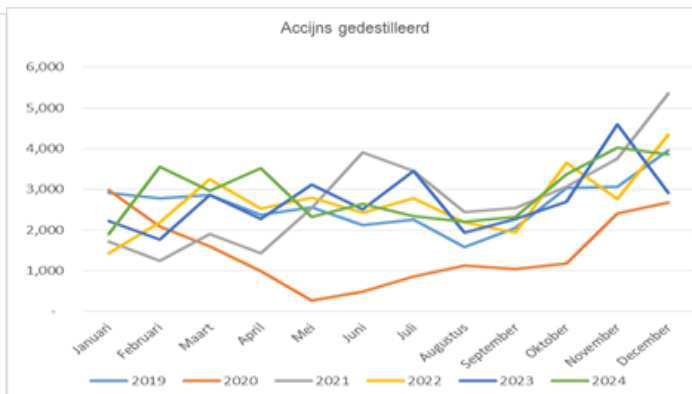
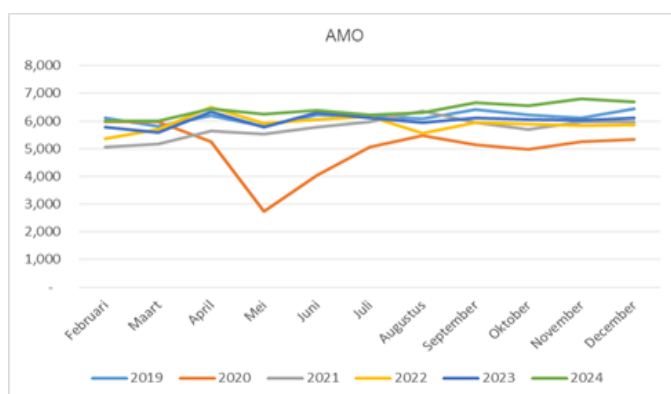

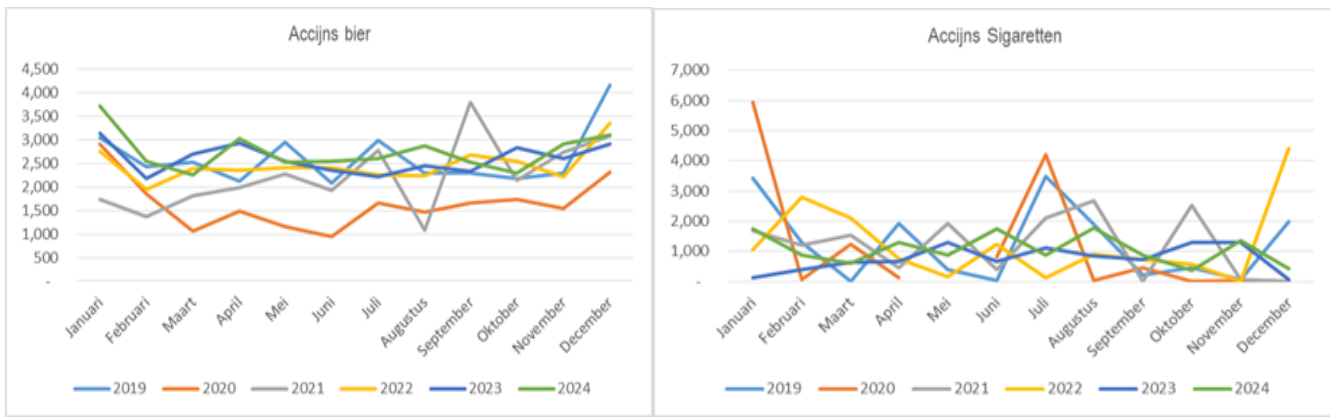
Bron: Departamento di Aduana

Accijnzen

De ontvangen accijnzen vormen 19% van de totale inkomsten uit indirecte belastingen. De stijging in accijnzen is grotendeels toe te schrijven aan economische groei, wat zichtbaar is bij alle accijnzsoorten. De opbrengsten uit accijns op sigaretten vertonen een wisselend verloop gedurende het jaar, omdat fabrikanten niet maandelijks zegels aankopen.

De onderstaande grafieken tonen per accijnzsoort de maandelijkse ontvangsten van 2019 tot en met 2024. Hier kunnen wij de conclusie trekken dat de vraag naar minerale olie en olieproducten stabiel blijft.

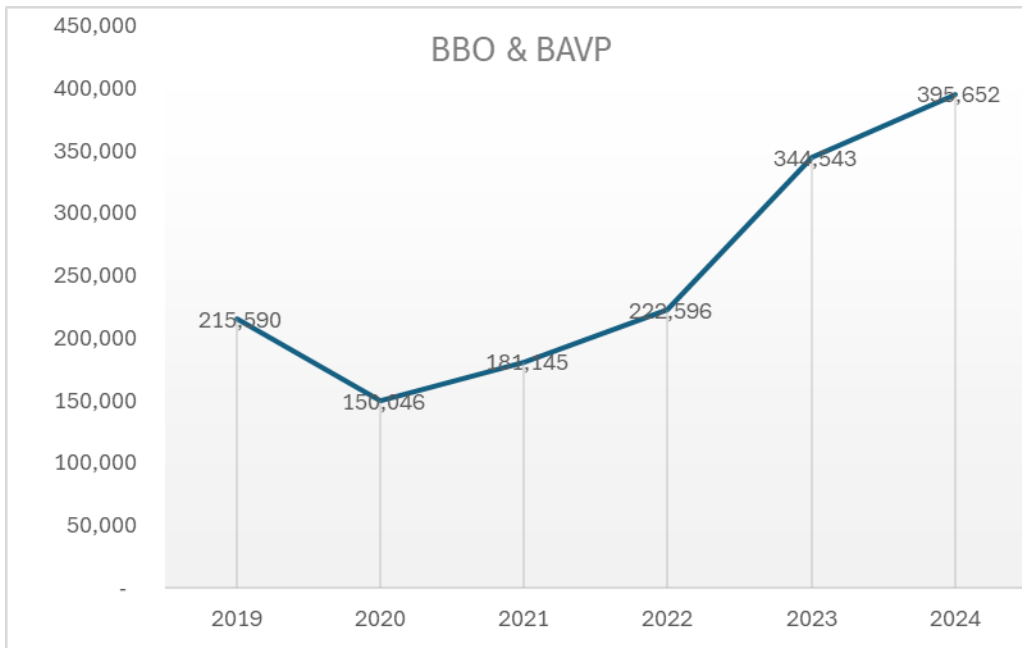

Bron: Departamento di Aduana

BBO/BAVP

De geïnde BBO/BAVP-ontvangsten zijn onderverdeeld in de ontvangsten van Aduana en DIMP. DIMP heeft in totaal Awg. 290,4 miljoen gegenereerd, terwijl Aduana Awg. 105,3 miljoen heeft bijgedragen.

De stijging van de BBO is te danken aan zowel een groeiende economie als de invoering van de BBO aan de grens op 1 augustus 2023. Wanneer we 2022 (toen de BBO aan de grens nog niet van kracht was) vergelijken met 2024 (waarbij het effect hiervan over het volledige jaar kan worden geanalyseerd), zien we een groei van Awg. 173,0 miljoen, oftewel 77%.

Bron: Directie Financiën

Overige indirecte belastingsoorten

De overige belastingsoorten leverden samen Afl. 43,9 miljoen op (een aandeel van 5,3% in de totale indirecte belastingopbrengsten).

NADERE TOELICHTING OVERIGE MIDDELEN

Retributies, leges & rechten

Opvallende afwijkingen van de begroting betreffen de opbrengsten bij:

- DIP (36,0%), Awg. 0,3 miljoen.
- Dept. Transporte publico (173,0%), Awg. 1,4 miljoen
- Veterinaire dienst (123,0%), Awg. 5,2 miljoen.
- DIMAS (151,0%), Awg. 9,1 miljoen.

Daarnaast ontbreken de realisaties van retributies en leges bij:

- Kwaliteitsinstituut Gezondheid (begroot op Afl. 0,24 miljoen),
- Griffie van het Gerecht in tweede aanleg (begroot op Afl. 0,4 miljoen).

Rechten, boeten & overig

De overschrijdingen boven de 75%-norm worden voornamelijk veroorzaakt door:

- Boeten van het Openbaar ministerie (102,0%), Awg. 4,0 miljoen.
- Overige middelen van Directie Scheepvaart (169,0%), Awg. 1,7 miljoen.
- Overige middelen van Directie telecommunicatie (137%), Awg. 17,1 miljoen.
- Incidentele middelen van DIP (1471,0%), Awg. 0,7 miljoen.

Daarnaast is er een realisatie van Awg. 2,8 miljoen uit niet-geraamde incidentele middelen, met de hoogste opbrengsten afkomstig van:

- Overig AZIOIRO (Awg. 1,5 miljoen).
- DWJZ (Afl. 0,4 miljoen).
- Studieleningen (Afl. 0,3 miljoen).
- Inkomsten uit voorgaande jaren van Casinowezen (Afl. 0,4 miljoen).

Niet-belastingopbrengsten

Deze inkomstenbron heeft een onderschijding die Afl. 40,8 miljoen lager ligt dan begroot.

Binnen de categorie "Uitkering deelnemingen" ontbreken nog de realisaties van twee deelnemingen:

- Utilities N.V. (begroot op Afl. 15,0 miljoen)
- Centrale Bank van Aruba (begroot op Afl. 20,0 miljoen)

De uitkering van deelnemingen maakt 33,7% van de totale begroting uit. Uitzonderingen hierop zijn Aruba Airport Authority N.V. (begroot op Afl. 5,0 miljoen), Setar N.V. (begroot op Afl. 3,1 miljoen) en Aruba Tourism Authority (ATA) (begroot op Afl. 32,5 miljoen), die wél zijn gerealiseerd. Opvallend is dat Setar N.V. een realisatie van 145% heeft behaald, met een totaal van Afl. 4,5 miljoen.

Daarnaast is in de begroting Afl. 5,3 miljoen opgenomen voor de uitvoering van onderdelen uit het Landspakket, maar deze bijdragen zijn nog niet ontvangen.

Een andere noemenswaardige overschijding betreft de erfpachten van DIP, die met 110% realisatie een totaalbedrag van Afl. 4,2 miljoen hebben opgebracht.

Toeristenheffing

De toeristische sector heeft opmerkelijke veerkracht getoond met een sterke heropleving na de COVID-periode. Per 1 januari 2023 is het tarief van de toeristenheffing verhoogd van 9,5% naar 12,5%, en is een nieuwe verdeling van de opbrengsten tussen Land Aruba, ATA en TPEF ingevoerd. Dankzij deze aanpassingen kan Land Aruba beter profiteren van de groeiende toeristische sector. De onderstaande grafiek toont de inkomsten uit de toeristenheffing vanaf 2019.

Landsbedrijven en fondsen

Deze middelen hoofdsort kent de laagste onderschijding. De lage realisatie wordt vooral veroorzaakt door het uitblijven van bijdragen van de Directie Landmeetkunde (Afl. 0,5 miljoen) en centraal magazijn (Afl. 1,6 miljoen).

Overige ontvangsten

Deze categorie omvat voornamelijk deviezenprovisie, die een aandeel heeft van 91% in deze middelen hoofdsort.

Kosten

De realisatie van de middelen per 31 december 2024 in vergelijking met de begroting 2024 en in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar is als volgt:

Kosten	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024	2024	2023	2024
Personeelslasten	456.787	469.053	481.450	103%	97%
Goederen en diensten	195.302	197.389	226.135	101%	87%
Rente	263.740	311.092	316.070	118%	98%
Subsidie	223.109	235.813	244.931	106%	96%
Overdrachten	176.210	172.186	180.686	98%	95%
Bijdragen & afschrijvingen	186.037	192.452	189.472	103%	102%
TOTAAL KOSTEN	1.501.187	1.577.985	1.638.745	105%	96%
Exploitatieresultaat	214.493	270.313	222.988	126%	121%

Personeelslasten

De totale personeelskosten, inclusief overwerkvergoedingen zijn voor 2024 uitgekomen op Afl. 469,0 miljoen. Dit is ruim Afl. 2,0 miljoen hoger dan de kosten over 2023.

Tabel 2.4: Ontwikkeling personeelsaantallen in FTE's

Deze tabel verschaft per kwartaal inzicht in het verloop van het aantal FTE's.

Ministerie	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	2023	2024	2024	2024	2024
Ministerie van AIOIRO	547	548	549	550	548
Ministerie van AEI	185	186	184	184	181
Ministerie van ECDO	113	110	109	107	105
Ministerie van FIC	567	577	584	586	586
Ministerie van JSZ	1.470	1.476	1.470	1.440	1.455
Ministerie van OS	197	195	198	197	192
Ministerie van TINO	171	172	173	164	163
Ministerie van TV	166	167	168	174	172
Totaal	3.416	3.431	3.435	3.402	3.402
Kustwachtpersoneel	58	58	55	61	62

Het aantal FTE's is in het vierde kwartaal 2024 per saldo gelijk gebleven ten opzichte van het derde kwartaal van 2024.

Bron: Departamento Recurso Humano

Goederen en diensten

De besteding van de budgetten voor goederen en diensten blijven iets achter ten opzichte van de begroting. Aan het einde van 2024 is 87,3% van het budget ingezet. De administratie is nog niet geheel afgesloten. Zodra de administratie afgesloten is kan een reële analyse van de afwijkingen worden gemaakt. Voorlopig kan worden geconcludeerd dat de begrote geneeskundige kosten en de begrote inzet voor deskundig advies niet zijn gerealiseerd. Daarnaast is budget opgenomen voor het Landspakket. De gelden vanuit NL voor landspakket worden in het jaar dat deze worden ontvangen begroot. De besteding kan in de jaren daarna

plaatsvinden. Daarnaast laten de kosten voor sociale vorming voor de dienst Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk een forse onderschrijding zien.

Ten opzichte van 2023 zijn de kosten voor goederen en diensten nagenoeg gelijk gebleven.

Rente

De rentelasten over 2024 bedragen Afl. 311,1 miljoen. Dit is bijna Afl. 47,4 miljoen hoger dan dezelfde periode in 2023. De betaalde rente voor geldleningen LV bedraagt ruim Afl. 153,8 miljoen. Dit komt nagenoeg overeen met de raming. De betaalde rente voor geldleningen VV bedraagt ruim Afl. 157,2 miljoen. In de begroting is Afl. 168,4 miljoen opgenomen.

Subsidies

Aan subsidies is in 2024 Afl. 235,8 miljoen betaald. Vergeleken met 2023 is de toename ruim Afl. 12,7 miljoen.

De betaalde subsidies is uit te splitsen in de volgende soorten:

bedragen x Afl. 1.000

	Realisatie 2024	Begroting 2024
Subsidie bedrijf	10.773	11.470
Algemene subsidie	61.567	63.619
Subs. expl. onderwijs	22.320	22.769
Subs.sal.kosten ond.	127.144	131.735
Projecten instellingen	14.010	15.338
TOTAAL	235.813	244.931

Overdrachten

De overdrachten bedragen Afl. 172,2 miljoen. Dit is 95% van het beschikbare budget. Deze kosten zijn bijna Afl. 4 miljoen lager dan in 2023. De uitgaven voor de reparatietoelage (compensatie AOV/AWW) en de duurtetoelage blijven iets achter ten opzichte van de begroting.

Bijdragen en afschrijvingen

De bijdragen en afschrijvingen zijn voorlopig uitgekomen op Afl. 192,5 miljoen. De grootste afwijking ten opzichte van de begroting is de hoge uitgaven voor de migrantenproblematiek. Deze laat een overschrijding zien van Afl. 4,0 miljoen. Voor het overige zijn er geen grote begrotingsafwijkingen. De uitgaven hebben betrekking op uitkeringen aan DOW, Staten van Aruba, Raad van Advies en Rekenkamer.

2.2. Toelichting op de kapitaaldienst per 31 december 2024

Kapitaalrekening per 31 december 2024

(in Afl. 1.000)

Kapitaal ontvangsten	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024		2024	2023
Verkoop onr. goederen & grond	139	3.312	10	2387%	33118%
Lokale Kredietaflossing	4.523	5.257	6.134	116%	86%
Vrijgekomen afschrijvingen	34.072	34.072	34.072	100%	100%
TOTAAL	38.733	42.640	40.216	110%	106%
Kapitaal uitgaven	Realisatie t/m	Realisatie t/m	begroot	tov. real.	tov. begr.
	31 dec.2023	31 dec.2024		2024	2023
Investerings	43.309	13.835	66.119	32%	21%
Vermogensoverdrachten	11.006	3.809	4.400	35%	87%
Lokale kredietverlening	15.770	12.934	20.000	82%	65%
TOTAAL	70.085	30.578	90.519	44%	34%
Netto resultaat kapitaaldienst	-31.352	12.063	-50.303	-38%	-24%

Bron: Directie Financiën

Toelichting

Lokale kredietaflossing

De aflossingen van studieleningen over 2024 is Afl. 5,3 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is dit een toename van Afl. 0,7 miljoen. In de begroting was uitgegaan van een aflossing van Afl. 6,1 miljoen. Er is iets minder afgelost dan was begroot.

Vrijgekomen afschrijvingen

De realisatie van de afschrijvingskosten zijn geboekt als een schatting naar rato van de begroting 2024. De afschrijvingskosten in de exploitatierekening leiden niet tot uitgaven en worden als vrijval kapitaalontvangsten gecompenseerd in de kapitaaldienst.

Investerings

In 2024 is een bedrag van Afl. 5,2 aan investeringen gerealiseerd van de voorgenomen investeringen die in de begroting 2024 zijn geraamd. Er is voor een bedrag van Afl. 8,6 miljoen verplichtingen aangegaan. Zo is de voorgenomen renovatie van het Arubahuis opgenomen als verplichting. De betalingen van deze verplichtingen zal in latere jaren plaats vinden. De gerealiseerde investeringen in 2024 hebben betrekking op de aanschaf van een ladderbrandweerwagen (Afl. 2,1 miljoen), het vernieuwen van het wegdek raceway park en palo marga (Afl. 0,5 miljoen) en sloop- en betonwerkkosten bij het Guillermo Trinidad stadion (Afl. 0,5 miljoen)

Vermogensoverdrachten

Vermogensoverdrachten aan Post N.V., en Hoge Colleges van Staat zoals, de Staten en de Algemene Rekenkamer, worden op deze post begroot. De realisatie over geheel 2024 is Afl. 3,8 miljoen.

Lokale kredietverlening

Over 2024 is Afl. 12,9 miljoen aan studieleningen verstrekt aan 1.044 studenten. Dit is Afl. 2,8 miljoen minder is dan in 2023. In de begroting is uitgegaan van een verstrekking van Afl. 20 miljoen.

3. Financiering en schuldbbeheer

Dit jaar is Afl. 567,7 miljoen aan leningen vervallen. Ongeveer AFL 165 miljoen hiervan kon met de gerealiseerde surplus daadwerkelijk worden afgelost. De balans van AFL 402 miljoen is met vier leningen geherfinancierd.

Financieringen 2024

		AB 2024 no. 26 VJN 2024
Aflossingen		568
Overschot B24		165
Financiering		402

Lening nr.	Bron	Uitgifte	Rente
196-2024-1	Binnenland	110	MEI.10.24 6.50%
197-2024-2	Binnenland	50	MEI.10.24 5.50%
198-2024-3	Buitenland	144	SEP.10.24 6.30%
199-2024-4	Buitenland	98	SEP.10.24 6.33%
		402	

Omdat de surplus aan het einde van de periode groter was dan verwacht werd het verdeelsleutel van artikel 14 van de LAft toegepast. Twee in januari 2025 aflopende leningen van samen circa AFL 62 miljoen konden vervroegd worden afgelost. Daarom laat Tabel 3.1. zien dat Land Aruba in 2024 in totaal AFL 630 miljoen aan leningen heeft afgelost. In het kader van voornoemd artikel is gedurende het jaar ook AFL 56,3 miljoen aan schatkistpapier (promessen en kasgeldlening) afgelost.

Tabel 3.1: Schuldendienst 2024

Aflossingen. Programma 2024 onderverdeeld naar binnen/buitenland*

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Binnenland	1,4	29,8	30,9	101,8	163,9
Buitenland	157,3	103,7	52,4	90,3	403,8
Totale aflossingen	158,7	133,5	83,3	192,1	567,7

* Aflossingen is exclusief schatkistpapier

Rente. Programma 2024 onderverdeeld naar binnen/buitenland

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Binnenland	23,8	45,0	44,5	40,6	153,9
Buitenland	33,8	23,9	28,4	66,2	152,3
Totale rente	57,6	68,9	72,9	106,8	306,2

* Rente is inclusief schatkistpapier

Schuldendienst. 2024 Programma

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Aflossingen	158,7	133,5	83,3	192,1	567,7
Rente	57,6	68,9	72,9	106,8	306,2
Totaal S/D	216,3	202,3	156,2	298,9	873,9

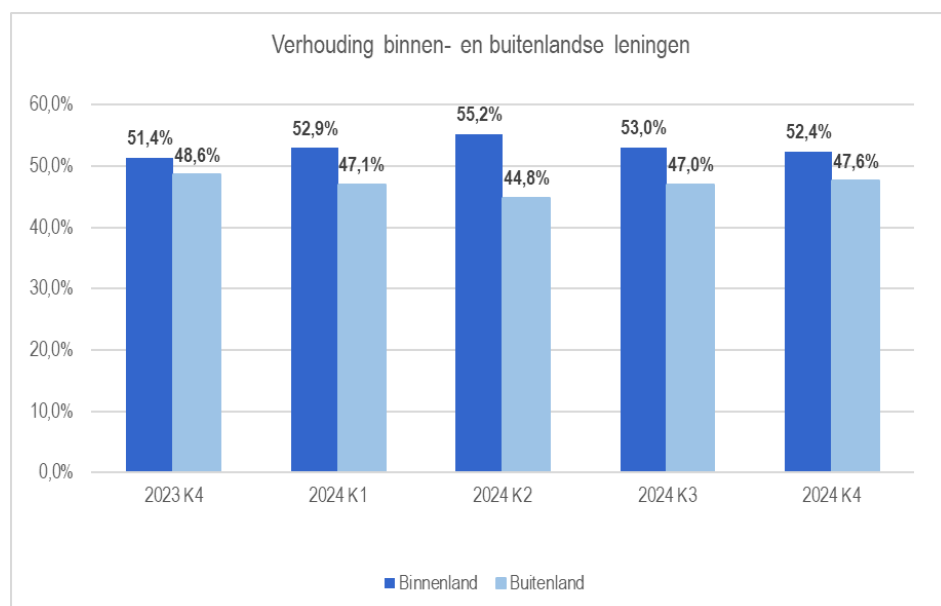
Schuldendienst. 2024 Realisatie

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Aflossingen	159,4	133,5	83,2	253,5	629,6
Rente	57,1	77,6	61,3	115,0	310,9
Totaal S/D	216,5	211,1	144,5	368,4	940,5

* Aflossingen is exclusief schatkistpapier

Bron: Directie Financiën

Grafiek 3.1: Verhouding binnen- en buitenlandse leningen

Tabel 3.2 Schuldontwikkeling per kwartaal

	2023	2024	2024	2024	2024
	K4	K1	K2	K3	K4
Binnenlandse leningen					
Staatsobligaties	2.311,6	2.311,6	2.471,6	2.442,1	2.341,8
Onderhandse leningen	257,5	257,5	229,2	229,2	229,2
Overige leningen	221,2	219,8	218,4	216,9	154,1
	<u>2.790,3</u>	<u>2.788,9</u>	<u>2.919,1</u>	<u>2.888,2</u>	<u>2.725,1</u>
Buitenlandse leningen					
Leningen N.I.O.	3,2	3,2	1,6	1,6	1,6
Leningen Rijksbegroting	1.439,6	1.438,9	1.438,9	1.438,9	1.392,9
Overige leningen EUR	4,4	4,2	3,9	4,1	3,6
Buitenlandse leningen USD	1.190,3	1.033,0	929,5	1.119,3	1.075,2
	<u>2.637,4</u>	<u>2.479,3</u>	<u>2.374,0</u>	<u>2.563,9</u>	<u>2.473,3</u>
Totaal schulden	<u>5.427,8</u>	<u>5.268,2</u>	<u>5.293,1</u>	<u>5.452,1</u>	<u>5.198,4</u>
% BBP	81,9%	74,5%	74,8%	77,1%	73,5%
BBP	6.630,0	7.076,0	7.076,0	7.076,0	7.076,0

Bron: Directie Financiën

Tabel 3.3.Kortlopende Schulden (UFR)

	2023	2024	2024	2024	2024
	K4	K1	K2	K3	K4
Crediteuren					
Kortlopende schulden - Binnenland	70,3	106,3	89,8	67,4	59,2
Kortlopende schulden - Buitenland	0,6	0,7	3,5	1,6	1,0
	70,9	107,1	93,3	69,0	60,2
Andere Verplichtingen					
Promessen en kasgeldlening	56,3	56,3	56,3	42,3	-
Extracomptabele schulden - Lease	7,8	7,5	7,3	7,1	6,8
	64,0	63,8	63,6	49,3	6,8
Totaal kortlopende schulden (UFR)	134,9	170,9	156,9	118,4	67,1
% BBP	2,0%	2,4%	2,2%	1,7%	0,9%
BBP	6.630,0	7.076,0	7.076,0	7.076,0	7.076,0

Bron: Directie Financiën

Gevolg hiervan is dat Aruba voor het eerst in over twee decennia geen verplichtingen heeft op basis van deze schuldtitels. Ook de reguliere vorderingen van handelscrediteuren (werkkapitaal) is marginaal geworden. Daarvoor wordt een bedrag van ca AFL 60 miljoen gerapporteerd, hetgeen is op zich historisch laag is, maar dat bedrag bestaat bovendien voor meer dan 50% uit gelden in transitio. Dit zijn gelden die Land Aruba ten behoeve van derden op haar rekeningen heeft staan, maar die pas na de nodige administratieve verwerkingen mogen worden overgemaakt.

Tabel 3.4 Toelichting

Instrument	AFL	Toelichting
	5.570,5	Totaal Schulden en Crediteuren 2024 K3
Staatsobligaties	(100,3)	(44,0) 166-2018-4 4,250% 2018-2024 CBA (56,3) 129-2011-8 5,450% 2011-2024 CBA
Overige leningen	(62,8)	(1,5) 090-2004-5 6,700% 2004-2039 APFA (61,3) 172-2020-1 4,750% 2020-2025 APFA
Leningen Rijksbegroting	(46,0)	(0,2) 041-1994-1 2,500% 1994-2024 RIJK (0,0) 049-1995-2 2,500% 1995-2025 RIJK (45,8) 195-2023-4 6,900% 2023-2043 RIJK
Overige leningen EUR	(0,5)	(0,2) 022-1988-3 1,000% 1998-2028 EIB (0,1) 047-1994-7 1,000% 1994-2034 EIB (0,3) Koersschomeling
Buitenlandse leningen USD	(44,1)	(2,7) 167-2018-5 5,750 % 2018-2028 RBC (41,4) 177-2020-6 5,000% 2020-2027 CS/CIBC+
Kortlopende schulden	(8,8)	(8,8) Afname (handels-)crediteuren
Promessen	(42,3)	(42,3) schalkispromessen
Extracompt.schulden - Lease	(0,2)	(0,2) Betalingen lease
	(305,1)	Afname in leningen en crediteuren
	5.265,4	Totaal Schulden en Crediteuren 2024 K4

Bron: Directie Financiën

Noot: Toelichting op tabel 3.2. schuldontwikkeling per kwartaal

4. Liquiditeitsoverzicht

Tabel 4.1: Liquiditeitsrealisatie 2024

2024	JAN	FEB	MAR	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>prelim</i>	<i>prelim</i>
in AFL miljoen												
1. Ontvangsten												
1. Directe belastingen	71,4	26,1	36,3	34,9	41,1	81,5	139,7	50,9	31,7	32,8	49,9	64,4
2. Indirecte belastingen	69,5	65,9	65,5	72,4	66,1	67,1	67,2	71,1	69,3	69,7	74,3	72,7
3. Niet-belastingontvangsten	9,7	11,8	10,9	11,3	10,1	39,4	14,8	42,4	10,7	7,1	9,0	13,6
4. Overige ontvangsten	18,5	11,9	16,1	10,2	17,6	22,3	14,1	11,5	15,8	16,9	11,0	8,0
TOTAAL:	169,0	115,7	128,7	128,7	134,9	210,3	235,7	175,9	127,6	126,5	144,3	158,8
2. Uitgaven												
1. Salarissen	36,4	27,5	27,5	27,4	27,8	50,0	28,8	37,9	28,7	28,5	37,5	28,9
2. Werkgevers bijdrage	7,9	8,1	8,1	8,0	8,1	8,2	8,3	8,2	8,2	8,0	7,8	7,6
3. Salaris subsidie	7,7	9,5	9,2	2,4	13,0	14,5	11,6	11,5	9,1	8,1	12,3	11,1
4. Goederen en diensten	16,8	30,0	16,5	25,1	20,0	29,2	31,8	31,7	21,5	24,1	18,6	41,2
5. Rente	13,8	31,9	11,4	13,4	4,4	59,8	16,6	20,5	24,2	65,0	26,4	23,6
6. Steunmaatregelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Investerings	0,3	0,3	1,0	1,4	0,7	0,4	4,8	1,9	1,4	0,6	2,5	3,9
8. Verrek., uitk. en bijdragen	10,5	-	-	10,5	-	-	10,5	0,4	-	10,6	-	-
9. Overdrachten en subsidies	11,2	20,3	18,9	28,9	18,1	30,6	17,2	23,1	25,1	22,2	29,9	26,4
10. Items n.i.e.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL:	104,7	127,6	92,5	117,2	92,0	192,7	129,6	135,3	118,1	167,1	134,9	142,6
3. Leningen minus terugbetalingen												
1. Leningen	1,3	1,0	0,4	0,0	0,2	-	1,5	5,3	0,9	0,3	0,0	2,1
2. Aflossingen	0,3	0,5	0,3	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6
TOTAAL:	1,0	0,5	0,1	(0,5)	(0,2)	(0,3)	1,1	4,8	0,3	(0,1)	(0,5)	1,5
4. Netto buitenlands financiering												
1.1. Leningen buitenland	-	-	-	-	-	-	-	-	242,1	-	-	-
1.2. Lening NL begrotingssteun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen buitenland	20,0	-	138,1	59,6	-	44,2	-	19,1	33,2	46,0	-	44,4
TOTAAL:	(20,0)	-	(138,1)	(59,6)	-	(44,2)	-	(19,1)	208,9	(46,0)	-	(44,4)
5. Netto binnenlands financiering												
1. Leningen binnenland	-	-	-	-	160,0	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen binnenland	0,5	0,9	-	28,8	0,5	0,5	0,5	0,5	30,0	44,5	0,5	118,2
TOTAAL:	(0,5)	(0,9)	-	(28,8)	159,5	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(30,0)	(44,5)	(0,5)	(118,2)
6. Netto Schatkistpapier												
1. Uitgifte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossing	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0	32,3	10,0	-
TOTAAL:	-	-	-	-	-	-	-	-	(14,0)	(32,3)	(10,0)	-
Beginsaldo	248,2	291,1	277,6	175,7	99,2	301,8	275,1	379,6	395,9	570,0	406,8	406,2
Mutaties	42,9	(13,4)	(101,9)	(76,5)	202,6	(26,7)	104,5	16,3	174,1	(163,2)	(0,6)	(147,9)
Eindsaldo	291,1	277,6	175,7	99,2	301,8	275,1	379,6	395,9	570,0	406,8	406,2	258,3

voorlopige cijfers

5. Collectieve Sector

Aan de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering is bij brief van 31 januari 2022 voorgesteld om dezelfde samenstelling van de collectieve sector als in de periodes van 2017-2018 en 2019-2021 te hanteren voor de jaren 2022-2023¹. Op 21 maart 2023 is de Staatssecretaris akkoord gegaan met het voorstel van Aruba voor het jaar 2022. Voor 2023 en verder wil de Staatssecretaris nieuwe werkafspraken maken om CBS Nederland gedurende het gehele traject te betrekken. In afwachting van de samenstelling van de collectieve sector voor de jaren 2023-2024 zal voorlopig in onderhavig document de navolgende instellingen tot de collectieve sector behoren:

- Land Aruba
- Uitvoeringsorgaan Algemene Ziektekostenverzekering (AZV)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Aruba Tourism Authority (ATA)
- Servicio di Limpieza di Aruba (Serlimar)
- Stichting Education Profesional Basico (SEPB)
- Universiteit van Aruba (UA)

Onderstaande tabel presenteert de voorlopige opbrengsten, kosten en het operationeel resultaat per 31 december 2024 van de collectieve sector van Aruba.

Tabel 5.1: Exploitatieresultaat collectieve sector per 31 december 2024

bedragen x Afl. 1.000

	Opbrengsten	Kosten	Resultaat
	t/m 31 dec 2024	t/m 31 dec 2024	t/m 31 dec 2024
LAND ARUBA	1.872.698	1.577.985	294.713
AZV	596.021	502.251	93.770
SVB	467.852	397.697	70.155
ATA	147.046	108.135	38.911
SERLIMAR	32.124	32.015	109
SEPB	25.168	26.090	-923
UA	17.573	17.189	384
Consolidatieverschil	-26.245	-59.034	32.789
Totaal	3.132.237	2.602.328	529.908

Toelichting op de grafiek

Het Land poogt om de informatieoverdracht inzake de kwartaalrapportages beter te stroomlijnen. De eerste stap daarin, betreft een verbeterde toelichting van de entiteiten AZV, SVB en ATA. De overige entiteiten behorend tot de collectieve sector zijn aangeschreven om ook nader toelichting te geven aan hun voorlopige resultaten. Echter, hebben deze entiteiten voor in deze UR-editie (nog) niet in de benodigde toelichting voorzien.

In de tabel is de prognose van de jaarcijfers van Serlimar opgenomen welke gebaseerd zijn op de informatie zoals gegeven in de 3^e kwartaalrapportage 2024.

¹ Op basis van het advies van CBS Aruba van 27 januari 2022 inzake de samenstelling van de collectieve sector. In dit advies wordt aangegeven dat er nagenoeg geen wijzigingen zijn opgetreden sinds de vorige exercities in 2017 en 2019.

AZV

De laatste stand van zaken met betrekking tot het meerjarig financieel kader van de AZV wordt in bijlage I van deze rapportage toegelicht.

SVB

Hieronder volgt de toelichting op het voorlopige exploitatieresultaat van de fondsen voor het vierde kwartaal van 2024.

Voor het vierde kwartaal van 2024 vertoont het exploitatieresultaat van het AOV-fonds voorlopig een overschot van Afl. 50,8 miljoen. Volgens de DIMP is er in 2024 een toename van 8% in de premieontvangsten in vergelijking met 2023. In 2024 heeft DIMP een bedrag van Afl. 370,8 miljoen aan premies AOV/AWW geïnd.

Voor het vierde kwartaal van 2024 vertoont het exploitatieresultaat voor het AWW-fonds voorlopig een overschot van Afl. 4,8 miljoen. De uitkeringskosten zijn afhankelijk van de instroom of uitstroom van pensioengerechtigden, waaronder weduwen die de AOV-pensioenleeftijd hebben bereikt en wezen die de leeftijd van 25 hebben bereikt of geen schoolverklaring hebben ingediend.

Voor het vierde kwartaal van 2024 vertoont het exploitatieresultaat van het Ziektefonds voorlopig een voorschot van Afl. 6,6 miljoen. De premie opbrengsten vertonen een stijging van Afl. 2,4 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaande jaar. Aan de kostenkant vertonen de ziekengelden een toename van Afl. 2,7 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaande jaar.

Voor het vierde kwartaal van 2024 vertoont het exploitatieresultaat van het Ongevallenfonds voorlopig een overschot van Afl. 6,0 miljoen. De premie opbrengsten vertonen een stijging van Afl. 0,8 miljoen t.o.v. van eenzelfde periode van het voorgaande jaar.

Voor het vierde kwartaal van 2024 toont het voorlopige exploitatieresultaat van het Cessantiafonds een overschot van Afl. 2,0 miljoen. Aan de kostenkant zijn de cessantia-uitkeringen (inclusief de sociale lasten) uitgekomen op Afl. 0,2 miljoen voor het vierde kwartaal van 2024. De totale kosten bedragen Afl. 0,5 miljoen, wat een afname is van Afl. 1,0 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaand jaar.

De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten van de SVB.

ATA

Opbrengsten

Met een gemiddelde stijging van 12% in RevPAR gedurende 2024 zullen de totale inkomsten uit de toeristenheffing het budget van 2024 overtreffen. De gerapporteerde toeristenheffing is gebaseerd op werkelijke gegevens van de belastingdienst van januari tot en met november, terwijl de heffing voor december een schatting is, omdat het werkelijke bedrag pas na 16 februari wordt gerapporteerd.

De Reispromotieheffing ligt Afl. 3,4 miljoen boven het budget, voornamelijk door een toename van het aantal bezoekers ten opzichte van dezelfde periode in 2023. De overige inkomsten betreft rente die is ontvangen op termijndeposito's en spaarrekeningen.

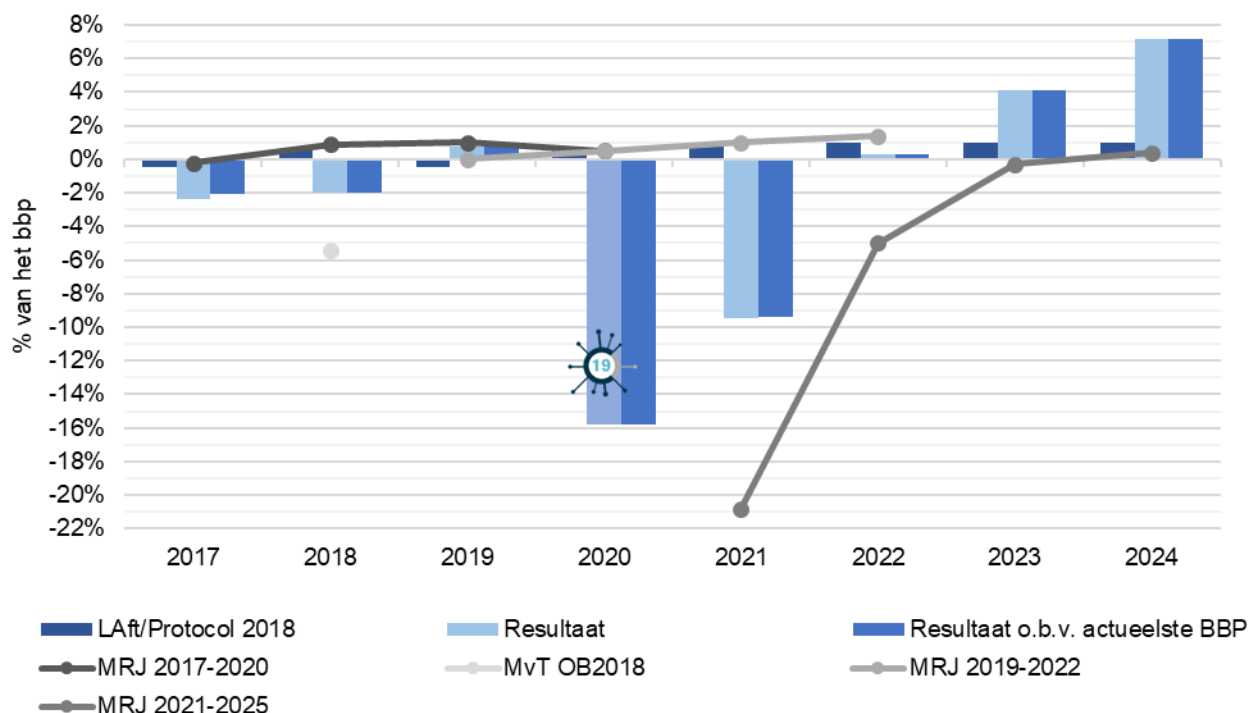
Kosten

De marketinguitgaven liggen 6,8% onder het budget, voornamelijk door uitgestelde of vertraagde projecten. Voor projecten op het eiland is de ATA sterk afhankelijk van overheidsinstanties om de begrote activiteiten uit te voeren. In het vierde kwartaal werden echter verschillende lopende projecten geformaliseerd en gestart, wat leidde tot hogere uitgaven in deze periode. De operationele uitgaven liggen 8,9% onder het budget, voornamelijk door onvervulde FTE-posities en het uitstel van een door de verhuurder geleide onderhoudsproject voor het kantoor, wat ook andere geplande kantoorverbeteringen vertraagde. In het vierde kwartaal heeft de ATA echter verschillende openstaande FTE-posities ingevuld, wat invloed heeft op de vooruitzichten van de uitgaven

Overige entiteiten

Dit onderdeel zal geactualiseerd worden, zodra de overige aangeschreven entiteiten in de benodigde en aangevraagde toelichting voorzien. Tot nu toe hebben zij het verzoek van het Land in deze onvoldoende opgevolgd.

Grafiek 5.2: Financieringssaldo collectieve sector 2017-2024

Bron: Resultaat Jaarrekeningen 2017-2020, Uitvoeringsrapportages KW4 2021-2023, en Uitvoeringsrapportage KW4 2024.

Toelichting op grafiek

In grafiek 5.2 wordt het financieringssaldo van de collectieve sector van de afgelopen jaren weergegeven. Ter vergelijking worden ook de begrotingsnormen uit de LAft en het protocol tussen Aruba en Nederland van 2018 en de ontwikkelingspaden van vorige Meer-jarenkaders (MRJ) gepresenteerd. In 2017 en 2018 werden de begrotingsnormen evenals het ontwikkelingsplan conform de MRJ 2017-2020 niet behaald. Het jaar 2019 laat een duidelijke omwenteling zien: met een gerealiseerde overschot van +0,7% werd ruimschoots voldaan aan de begrotingsnorm (-0,5%) en de MRJ 2019-2022 (0,0%). De verwachte ontwikkeling conform de MRJ 2019-2022 voor de dienstjaren 2020, 2021 en 2022 werd niet gehaald door de impact van de covid-19 pandemie op de economie en overheidsfinanciën. Ergo: in alle drie jaren is beroep gedaan op art 23 LAft. Het voorlopige resultaat van 2024 (+7,7%) toont aan dat Aruba ruim aan deze begrotingsnorm heeft voldaan. Daarmee wordt de MRJ 2021-2025 (+0,4%) en begrotingsnorm (+1,0%) ruim overtroffen. Het overschot ter waarde van Afl. 529,9 miljoen komt met name door de positieve resultaten bij het Land, AZV, SVB en ATA in 2024.

Tabel 5.3: Schuldquote collectieve sector 2024*bedragen x Afl. 1.000*

Collectieve Sector	2024	2024	2024	2024
	K1	K2	K3	K4
Totaal leningen	5.221,6	5.225,6	5.385,2	5.129,1
Totaal kortlopende schulden/UFR	259,0	254,5	223,0	193,8
Totaal schulden	5.480,6	5.480,2	5.608,3	5.322,9
% BBP	74,0%	74,0%	75,7%	75,2%
BBP	7.408,0	7.408,0	7.408,0	7.076,0

*Bron: Collectieve Sector***Toelichting op tabel**

Op 20 december 2023 werden nieuwe normen opgenomen in de LAft (AB 2023 no. 67). De schuldquotenorm schrijft voor dat de schuld van de collectieve sector een verlaging laat zien van ten hoogste 70% van het bbp in 2031 en 50% van het bbp in 2040. In tabel 5.2 wordt de geconsolideerde schuldpositie van de algehele collectieve sector (=Land Aruba, AZV², SVB, ATA, Serlimar, SEPB en UA) weergegeven. Aan het eind van 2024 bedraagt de schuld van de collectieve sector van Aruba Afl. 5.322,9 miljoen, wat neerkomt op een schuldquote van 75,2%. Daarmee ligt Aruba op koers om de schuldquotenorm van 70% in 2031 en 50% in 2040 te behalen.

² Voor de omvang van de kortlopende overige crediteuren is een benadering gemaakt o.b.v. de jaarrekening 2023 van de AZV.

6. Ontwikkeling personeelsnorm

bedragen x Afl. 1.000

Ontwikkeling Public Wage Bill | 2024

Bruto Binnenlands Product (BBP)¹ Afl. 7.076.000

Personeelslastennorm (maximaal 10%)² Afl. 707.600

Personeelslasten (YTD) Afl. 611.668 **8,64%**

	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	2024
Personeelslasten (ruime definitie)³	Afl. 144.317	Afl. 162.810	Afl. 150.753	Afl. 153.788	Afl. 611.668
Werknemers en gewezen werknemers	Afl. 142.901	Afl. 161.245	Afl. 149.571	Afl. 152.447	Afl. 606.164
Land Aruba (Payroll 1 en 17)	Afl. 89.379	Afl. 101.137	Afl. 93.835	Afl. 96.660	Afl. 381.010
VUT-uitkeringsgerechtigden (Payroll 2)	Afl. 4.796	Afl. 5.175	Afl. 4.607	Afl. 4.039	Afl. 18.618
Dienst Publieke Scholen (Payroll 3)	Afl. 18.043	Afl. 20.352	Afl. 19.351	Afl. 20.173	Afl. 77.919
Dienst Openbare Werken (Payroll 4)	Afl. 3.587	Afl. 3.816	Afl. 3.317	Afl. 3.186	Afl. 13.905
Stichting Educacion Profesional Basico (Payroll 6)	Afl. 4.967	Afl. 5.649	Afl. 5.211	Afl. 5.191	Afl. 21.018
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Aruba (Payroll 7)	Afl. 2.244	Afl. 2.568	Afl. 2.452	Afl. 2.464	Afl. 9.728
Stichting Voortgezet Onderwijs Aruba (Payroll 8)	Afl. 2.845	Afl. 3.282	Afl. 3.017	Afl. 2.966	Afl. 12.110
Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (Payroll 9)	Afl. 15.985	Afl. 18.001	Afl. 16.668	Afl. 16.584	Afl. 67.238
Staten van Aruba (Payroll 13)	Afl. 849	Afl. 1.085	Afl. 897	Afl. 896	Afl. 3.727
Vaste Colleges van Advies (Payroll 16)	Afl. 206	Afl. 182	Afl. 215	Afl. 209	Afl. 812
Overbruggingsuitkeringen gewezen ambtsdragers (Payroll 19)	-	-	-	Afl. 80	Afl. 80
Directe externe inhuur	Afl. 1.415	Afl. 1.565	Afl. 1.183	Afl. 1.341	Afl. 5.504
Invallers en oproeprachten (Payrolls 20 en 21)	Afl. 653	Afl. 727	Afl. 623	Afl. 558	Afl. 2.561
Dienstverleners (Payroll 23)	Afl. 762	Afl. 838	Afl. 559	Afl. 783	Afl. 2.943

¹Economic Outlook 2024-2026 (DEZHI), December 2024

²Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht (opname nieuwe begrotingsnormen)

³Als kanttekening wordt opgemerkt dat de kosten, die niet op kwartaalbasis kunnen worden gepresenteerd, nu wel zijn verwerkt bij de personeelslasten van Land Aruba.

* bedragen zijn in duizenden (x 1.000)

bron: Payroll Systeem Aruba (PSA)

Toelichting

In het onderhavige overzicht wordt de realisatie van de personeelslasten over het jaar 2024 weergegeven, uitgesplitst naar de betrokken payrollbedrijven. In de Economic Outlook 2024-2026 van december 2024 is de projectie van het bruto binnenlands product (BBP) bijgesteld naar Afl. 7.076 miljoen. Dit betekent een reductie van Afl. 332 miljoen ten opzichte van de projectie van april 2024.

Ondanks deze bijstelling bedragen de totale personeelslasten in 2024 8,64% van het bruto binnenlands product. Hiermee voldoet het Land reeds in 2024 aan de personeelslastennorm zoals vastgelegd in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft). De komende jaren zal de focus liggen op het treffen van structurele beleidsmaatregelen, conform artikel 14, tweede lid, onderdeel b, van de LAft, om ervoor te zorgen dat de public wage bill onder het plafond van 10% blijft. Hiertoe zal het Land een commissie instellen die voorstellen zal doen voor mechanismen waarmee structurele naleving van de personeelslastennorm kan worden gewaarborgd.

Tabel 1: vergelijking tussen de realisatie van Q3 2023 en Q3 2024

bedragen x Afl. 1.000

	2023-Q4	2024-Q4	Mutatie
4100	365.398	375.787	10.389
4101 Salarissen en toelagen	314.718	322.504	7.786
4102 Overwerkvergoedingen	25.004	27.127	2.123
4103 Kindertoelage	1.905	1.852	-53
4104 Vakantie-uitkering	23.617	23.252	-365
4105 Vergoedingen e.d.	154	1.052	898
4200	91.404	93.266	1.862
4201 Toeslag AOV/AWW	33.297	34.016	719
4204 Bijdrage APFA	29.842	30.603	761
4206 Bijdrage AZV	28.264	28.647	383
Personeelskosten in enge zin	456.801	469.053	12.252

Bron: PSA

De verhoging van de personeelskosten in enge zin is met name toe te schrijven aan de toegekende indexering van 6% per 1 juli 2024.

1. Beperking indienstneming

In het vierde kwartaal van 2024 zijn er in totaal zesendertig (**36**) overheidswerknemers in dienst genomen. 18 van deze indienstnemingen zijn ten behoeve van het Korps Politie Aruba. In de onderstaande tabel (tabel 2) worden de indienstnemingen nader toegelicht.

Tabel 2: indienstnemingen

Omschrijving	Bezetting
Indienstneming ter vervanging van uitstroom van personeel	11
Nieuwe indienstnemingen	22
Aparte fondsen	3
Totaal:	36

Bron: DRH

2. Aflopende contracten

Het Departamento Recurso Humano (DRH) analyseert elk kwartaal de contracten die van rechtswege zullen verlopen. Naar aanleiding hiervan worden de nodige ministerraadbeslissingen uitgelokt. Aan de hand van de ministerraadbeslissingen zijn in de periode van oktober tot en met december 2024

5 contracten van rechtswege verlopen of opgezegd.

3. Elimineren van automatisme in periodieken en bevordering

Conform de uitvoeringsagenda van het Landspakket is per 1 januari 2023 het prestatie-managementsysteem geïntroduceerd. De eerste beoordelingen met rechtspositionele gevolgen hebben in november 2024 plaatsgevonden. Op dit moment is het echter niet mogelijk om een cijfermatige weergave te geven van de hiermee gemoeide besparingen.

4. Verlaging overwerkkosten

Met dit instrument dient gewaarborgd te worden dat de uitbetalingen aan overwerkvergoeding begrensd wordt. Uit de monitoring is echter gebleken dat de realisatie van het uitbetaalde overwerk in 2024 met Afl. 2,1 miljoen, 1 miljoen is gestegen ten opzichte van 2023.

5. Openstelling VUT-regeling

In het vierde kwartaal van 2024 heeft maar liefst vijf (5) overheidswerknemers gebruik gemaakt van de VUT-regeling 2024.

6. Gepensioeneerden met limitatief vervulling vacature

Gedurende het vierde kwartaal van 2024 hebben dertien (13) ambtenaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

7. Uitstroom overige redenen bevorderen

In het vierde kwartaal hebben er negentien (19) overheidswerknemers wegens overige redenen de overheidsdienst verlaten. Hieronder volgt een overzicht van de uitstroom wegens overige redenen.

Tabel 3: uitstroom overige redenen

Omschrijving uitstroom	Bezetting
Ontslag op eigen verzoek	9
Overlijden	3
Disciplinair ontslag	2
Overige redenen	5
Totaal:	19

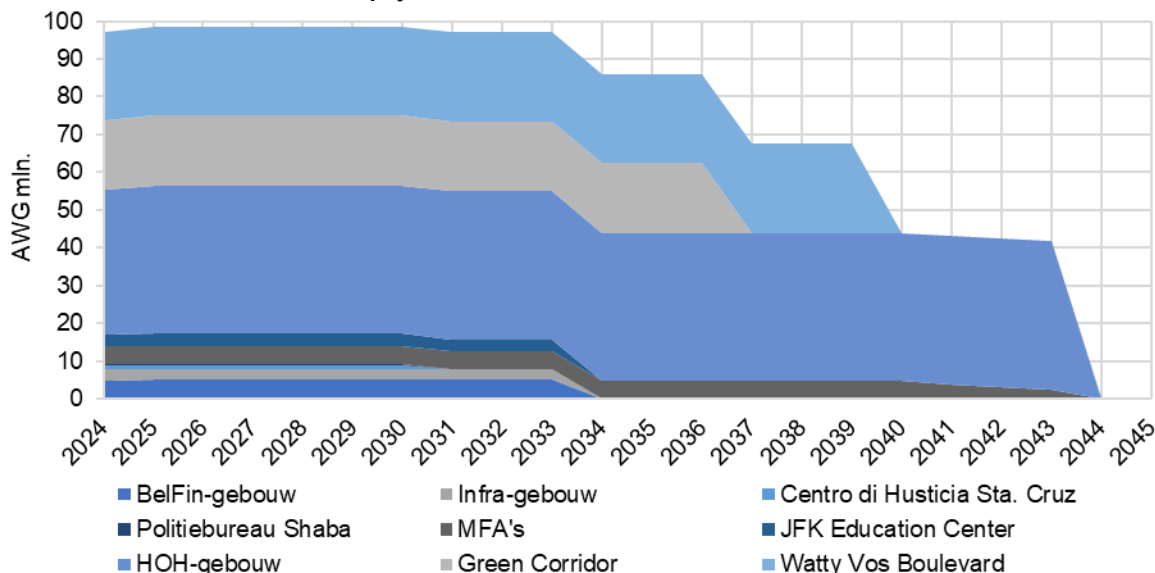
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP)

Dit hoofdstuk van de uitvoeringsrapportage biedt inzichten in de realisatie van de begrote bedragen aan PPS en in de mogelijke ontwikkelingen van invloed daarop. Daarnaast dient ook vermeld te worden, dat dit hoofdstuk een bijdrage levert aan de navolging van de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer om de informatievoorziening inzake PPS te verbeteren door onder andere een nauwere samenwerking tussen de overheidsdiensten te verwezenlijken, welke resulteert in de inhoud van het onderhavige onderdeel van deze rapportage.

6.1 Voorraad en doorlooptijd

Het Land kent in totaal een aantal van negen PPS'en welke te verdelen zijn in DBFM(O) en non-DBFM(O) overeenkomsten. DBFM(O)-overeenkomsten houden in dat de private partner verantwoordelijk is voor alle fases van de overheidsopdracht. In het geval van een DBFM(O)-overeenkomst is de private partner verantwoordelijk voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van het aangegane project. Onder dit type overeenkomsten vallen projecten als de Green Corridor en de Watty Vos Boulevard. Daarentegen non-DBFM(O)-overeenkomsten betreffen PPS-overeenkomsten waar de private partner verantwoordelijk is voor één of meerdere fases van de opdracht, maar niet voor alle fases. Projecten als het BelFin-gebouw en het JFK Education Center³ zijn als een non-DBFM(O)-overeenkomst te bestempelen. De totale voorraad van het Land (inclusief doorlooptijd) aan PPS is weergegeven in grafiek 6.1.

Grafiek 6.1: Voorraad en doorlooptijd PPS

Noot: In de bovenstaande grafiek wordt in de meerjarige projecties geen rekening gehouden met eventuele inflatoire effecten.

6.2 Realisatie kosten PPS

Het totaal begroot bedrag aan PPS in 2024 bedraagt AWG 97,1 miljoen, waarvan AWG 17,1 miljoen aan huisvesting en dienstverlening en AWG 80,0 miljoen aan zorg en infrastructuur. Tabel 7.1 geeft de realisatie van het begrote bedrag aan PPS weer. Tot en met de maand december 2024 bedragen de totale betalingen aan PPS AWG 96,1 miljoen. Dit is gelijk aan een totale begrotingsrealisatie van 100,7% in het vierde kwartaal van 2024. De begrotingsuitputting van huisvesting en dienstverlening

³ De duur van de huurovereenkomst van de JFK Education Center is 5 jaar. De aanname is gemaakt dat de huisvesting van overheidsdiensten in het JFK Education Center meer dan 5 jaar zal duren door eventuele verlenging(en) van het huurcontract. Einddatum is gelijkgesteld aan de einddatum van het BelFin-gebouw.

(97,5%), het HOH-gebouw (100%), de Green Corridor (100,8) en de Watty Vos Boulevard (102,8%) volgen redelijk het trendmatig betalingspatroon.

Tabel 6.1 Realisatie betalingen PPS

(in Afl. 1000)

Publiek-Private Samenwerkingen	t/m 31 Dec 2023	Begroot 2024	t/m 31 Dec 2024	% Begrotings- uitputting
Huisvesting en dienstverlening	15.297	15.463	15.314	99,0%
<i>BelFin-gebouw</i>	4.849	4.940	4.849	98,2%
<i>Infra-gebouw</i>	2.818	2.829	2.818	99,6%
<i>Centro di Husticia Sta. Cruz</i>	993	993	993	100,0%
<i>Politiebureau Shaba</i>	512	512	512	100,0%
<i>MFA Noord/Paradera/Savaneta/Sta. Cruz/San Nicolas</i>	2.899	2.989	2.916	97,5%
<i>JFK Education Center</i>	3.227	3.200	3.227	100,8%
Zorg en infrastructuur	79.355	79.997	80.803	101,0%
<i>HOH-gebouw</i>	37.031	38.291	38.290	100,0%
<i>Green Corridor</i>	18.315	18.236	18.379	100,8%
<i>Watty Vos Boulevard</i>	24.009	23.470	24.134	102,8%
Totaal	94.652	95.460	96.118	100,7%

Bron: Directie Financiën en DOW

6.3 Recente ontwikkelingen Green Corridor en Watty Vos Boulevard

De beleidsmatige toelichting op de PPS- projecten Green Corridor en Watty Vos Boulevard vloeit voort uit de halfjaarlijkse rapportage aan de Staten. Tijdens het opstellen van deze uitvoeringsrapportage is de beleidsmatige toelichting over het eerste helft van 2024 niet ontvangen. Deze toelichting op de Green Corridor en Watty Vos Boulevard zal in de volgende editie van de uitvoeringsrapportage volgen.

BIJLAGE I

Het toekomstbestendig houden van het Algemeen Fonds Ziektekosten (het Fonds) en de voorbereiding voor de toekomstige stijgende zorgkosten in de komende jaren zijn altijd een prioriteit geweest. In dat kader is in 2019 aan PWC Nederland gevraagd een zorgkosten onderzoek uit te voeren voor Aruba. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Doorlichting kostenontwikkeling AZV'. De Covid-19 uitbraak versterkte de noodzaak om te komen tot het toekomstbestendig houden van het Fonds. Om deze crisis het hoofd te kunnen bieden heeft het Land Aruba met Nederland afspraken gemaakt voor het ontvangen van financiële steun. Deze steun werd door Nederland verbonden aan voorwaarden, ook op het gebied van de gezondheidszorg zijn er voorwaarden gesteld, namelijk een jaarlijkse besparingen bij de AZV van Afl. 60 miljoen.

Om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen heeft het Uitvoeringsorgaan AZV instrumenten voorgesteld aan de Minister van Toerisme en Volksgezondheid, het zogenaamd 5-wave model. De afgelopen 4 jaar is echter gebleken dat het inzetten van instrumenten op deze wijze niet houdbaar is, onrust veroorzaakt en de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg aan kan tasten. In oktober 2022 is deze zorg geuit aan de regering en aan het College Aruba financieel toezicht (CAft), waarbij het Uitvoeringsorgaan AZV een voorstel heeft gedaan om de bezuinigingsopdracht om te buigen naar een Meerjaren Financieel Kader (MFK).

Het MFK is onderdeel van het zorgakkoord en partijen hebben ingestemd met het werken op deze wijze. Het prognosemodel en MFK is in samenspraak met het TWO opgenomen in de uitvoeringsagenda en gedurende 2023 is het prognosemodel en het MFK verder uitgewerkt en gepresenteerd aan alle partijen waaronder, de Ministerraad, het Parlement, de zorgsector, werkgevers en werknemersorganisaties, College CAft en de Staatsecretaris.

Het Uitvoeringsorgaan AZV is ervan overtuigd dat middels het omzetten van de bezuinigingsopdracht naar het MFK de continuïteit kan worden gegarandeerd op een wijze die rust en stabiliteit brengt.

Met het MFK beoogt het Uitvoeringsorgaan AZV:

- Duidelijkheid te geven over financiële ruimte;
- Rust te brengen in de relatie met het lokale zorgveld en met Nederland;
- De groei van de zorguitgaven te beheersen (de ruimte voor groei moet gecreëerd worden door doelmatig werken binnen de sector).

Vanaf 2023/2024 werkt het UO AZV conform de beleidsregels en uitgavenplafonds zoals vastgelegd in het MFK waarbij effecten van eerdere maatregelen niet meer individueel worden bijgehouden, maar gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn binnen de beschikbare ruimte middels waarbij gebruik wordt gemaakt van het kosten-beheermodel.

Beleidskader

In het Financieel economisch memorandum (FEM) ⁴ voor de periode 2022 t/m 2032 is vastgelegd dat de kosten van het AZV fonds jaarlijks lager moeten zijn dan 8% BBP. Daarnaast mag er gedurende de gehele periode geen landsbijdrage noodzakelijk zijn. De 8% bbp norm is tot stand gekomen op basis van historische cijfers.

Meer-jaren financieel kader

Het MFK bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een projectiemodel dat inzicht geeft in toekomstige ontwikkelingen van de inkomsten en kosten van het Fonds;
- Beleidsregels volgens welke de uitgavenplafonds en de reserve zullen worden beheerd;
- Uitgavenplafonds waarin de minimale groei van de kosten van het Fonds wordt vastgesteld.

Het doel van het MFK is de groei van de kosten te beheersen en daarmee het fonds toekomstbestendig te houden.

⁴ Concept Financieel economisch memorandum (FEM) voor de periode 2022 tot en met 2032.

Het model

Het model is opgezet als een kostenbeheersingsmodel waarmee tijdig gesignaleerd kan worden. Het model is ontworpen om bij zo actueel mogelijke uitgangspunten de ruimte te beoordelen die er is om kostenstijgingen naar de toekomst toe op te vangen en zo die ruimte er niet meer is tijdig maatregelen te kunnen nemen met als doel om de kostenontwikkelingen te beheersen.

Er is sprake van een macro projectie op basis van microdata. Het projectie model bevat de modules Verzekerden, Kosten en Inkomsten. Het model projecteert zorgkosten op basis van een exogene set uitgangspunten zoals de demografische ontwikkeling, migratie en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de bevolkingssamenstelling en aannames ten aanzien van inflatie en technologische ontwikkelingen.

In het model worden tevens de opbrengsten geprojecteerd. De zorgkosten en de opbrengsten worden bij elkaar gebracht resulterend in een saldo, waarbij een positief saldo bijdraagt tot het opbouwen van reserves en een negatief saldo gefinancierd wordt uit de reserves dan wel landsbijdrage zodra er geen reserves meer zouden zijn. Bij de uitgangspunten aan de opbrengstkant is de groei van de economie een belangrijk uitgangspunt.

Waar gegevens en aannames elders voorhanden zijn is aansluiting daarbij gezocht, denk aan CBS, Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEHZI) en de Directie Financiën. Voor aannames waarvoor geen gegevens voorhanden zijn, zijn de gehanteerde veronderstellingen en methodologie expliciet gemaakt.

Beleidsregels:

De beleidsregels omvatten zowel de kosten - als de inkomstenkant. De beleidsregels gaan uit van een scheiding van kosten en inkomsten. Tot de kosten worden de zorg - en beheerskosten van het AZV fonds gerekend. Tot de inkomstenkant worden de AZV premies en BAZV inkomsten gerekend.

Er zijn algemene beleidsregels, beleidsregels t.b.v. het uitgavenplafonds en beleidsregels voor de vorming van de reserve. Deze beleidsregels vastgelegd in een inter-institutioneel akkoord dat is voorgelegd aan de minister van Toerisme en Volksgezondheid (Min TV) en de minister van Financiën (Min Fin), op termijn kunnen deze beleidsregels worden opgenomen in de Landsverordening AZV.

Uitgavenplafonds

De vaststelling van de uitgavenplafonds geschiedt conform de UO AZV begrotingsprocedure.

- Uitgavenplafond groei **2024** is maximaal **6%** (uitzondering)
- Uitgavenplafond groei **2025** is minimaal **2.5%** maximaal **4%**
- Uitgavenplafond groei **2026** is minimaal **2.5%** maximaal **4%**

Zorginhoudelijk kader

Onder leiding van de Minister van Volksgezondheid is in 2023 een historisch zorgakkoord⁵ geformaliseerd tussen de belangrijkste zorgpartners op Aruba. In dit akkoord zijn de gebieden in de zorg geïdentificeerd welke met prioriteit de komende jaren dienen te worden aangepakt om de gezondheidszorg op Aruba te verbeteren en betaalbaar te houden voor huidige en toekomstige generaties. Tevens zal hiermee het zorgveld en het Uitvoeringsorgaan zich kunnen voorbereiden teneinde de toegang tot kwalitatieve, doelmatige en betaalbare zorg te garanderen in het licht van de zorgvraag tot 2030. Het MFK is onderdeel van het zorgakkoord en partijen hebben ingestemd met het werken conform deze wijze.

Voor het toewijzen van de financiële ruimte aan de zorgstromen wordt gebruik gemaakt van het zorgakkoord waarin is overeengekomen met de zorgsector en het ministerie van Toerisme en Volksgezondheid op welke onderdelen de focus zal liggen en er de komende jaren investeringen nodig zijn.

² Convenant Zorgakkoord, duurzame inrichting gezondheidszorg op Aruba d.d. 6 juli 2023.

BIJLAGE II

Resultaat exploitatie en kapitaaldienst per ministerie

bedragen x Afl. 1.000

Middelen	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Directe belasting	660.841	-	-	-	-	-	-	-	660.841
Indirecte belastingen	830.801	23	-	-	-	-	-	-	830.778
Retributies, leges & rechten	26.439	7.721	1.608	1.375	5.950	9.071	63	648	1
Rechten, boeten & overig	59.350	4.851	4.999	17.139	7.423	344	189	8.528	15.878
Rente	1.176	-	-	-	-	-	-	-	1.176
Niet-Belastingopbrengsten	210.622	58.203	4.500	-	43.008	-	18	-	104.893
Landsbedrijven en fondsen	2.395	2.394	-	-	-	-	-	-	1
Overige ontvangsten	81.075	15	15	15	15	12	13	15	80.975
Totaal realisatie	1.872.698	73.207	11.122	18.529	56.396	9.427	282	9.191	1.694.542

Middelen	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Directe belasting	656.950	-	-	-	-	-	-	-	656.950
Indirecte belastingen	826.225	15	-	-	-	-	-	-	826.210
Retributies, leges & rechten	22.855	7.559	1.175	1.475	5.418	6.000	115	1.112	1
Rechten, boeten & overig	49.466	2.840	4.804	12.512	7.300	315	225	6.470	15.000
Rente	312	-	-	-	-	-	-	-	312
Niet-Belastingopbrengsten	226.953	53.542	-	3.451	43.050	15.699	916	264	110.031
Landsbedrijven en fondsen	4.848	4.848	-	-	-	-	-	-	-
Overige ontvangsten	74.124	24	12	15	15	15	15	13	74.015
Totaal begroot	1.861.733	68.828	5.991	17.453	55.783	22.029	1.271	7.859	1.682.519
Verschil	10.965	4.379	5.131	1.077	613	-12.602	-989	1.333	12.023

Kosten	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Personeel	469.053	65.023	18.444	12.886	18.757	19.374	102.637	170.042	61.890
Goederen & Diensten	197.389	29.204	30.508	6.128	7.191	6.432	28.356	56.745	32.825
Rente	311.092	-	-	-	-	-	-	-	311.092
Subsidies	235.813	-	39.657	-	5.708	-	156.750	26.461	7.238
Overdrachten	172.186	3.937	21	2.294	-	-	29	54.100	111.805
Bijdragen & Afschrijvingen	192.452	128.854	1.059	248	43.380	1.406	4.365	4.968	8.172
Totaal realisatie	1.577.985	227.018	89.688	21.557	75.035	27.211	292.137	312.317	533.022

Kosten	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Personeel	481.450	67.822	18.443	13.727	19.494	20.034	104.052	169.852	68.026
Goederen & Diensten	226.135	34.210	32.133	7.264	14.757	7.520	29.120	61.024	40.108
Rente	316.070	-	-	-	-	-	-	-	316.070
Subsidies	244.931	-	41.702	-	5.859	-	162.500	27.043	7.827
Overdrachten	180.686	3.717	22	3.146	222	-	431	55.895	117.253
Bijdragen & Afschrijvingen	189.472	127.333	1.147	513	43.599	1.469	4.472	5.034	5.905
Totaal begroot	1.638.745	233.082	93.447	24.650	83.931	29.023	300.575	318.848	555.189
Verschil	-60.759	-229.145	-93.426	-22.356	-83.931	-29.023	-300.546	-264.748	-443.384
Realisatie exploitatiesaldo	294.713	-153.811	-78.566	-3.027	-18.639	-17.784	-291.855	-303.126	1.161.520

Bron: Directie Financiën

Financieringsmiddelen	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Verkoop kapitaalgoederen	3.097	3.097	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop grond & overig	215	215	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietaflossing	5.257	-	-	-	-	-	-	-	5.257
Bijdrage kostenbegroting	34.072	-	-	-	-	-	-	-	34.072
Totaal Realisatie	42.641	3.312	-	-	-	-	-	-	39.329

Financieringsmiddelen	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Verkoop kapitaalgoederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop grond & overig	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietaflossing	6.134	-	-	-	-	-	-	-	6.134
Bijdrage kostenbegroting	34.072	-	-	-	-	-	-	-	34.072
Totaal begroot	40.216	10	-	-	-	-	-	-	40.206
Verschil	2.425	3.302	0	0	0	0	0	0	-877

Kapitaaluitgaven	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Onroerende goederen	2.412	-	1.090	-	-	-	1.322	-	-
Infrastructurele werken	142	12	130	-	-	-	-	-	-
Roerende goederen	2.195	-	-	-	-	-	-	2.195	-
Overheidsprojecten	9.085	4.927	(58)	187	102	364	508	2.280	774
Lokale vermogensoverdracht	3.809	9	-	3.800	-	-	-	-	-
Lokale kredietverlening	12.934	-	-	-	-	-	-	-	12.934
Totaal Realisatie	30.578	4.948	1.162	3.987	102	364	1.830	4.476	13.708

Kapitaaluitgaven	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Onroerende goederen	1.680	5.020	4.305	-	-	-	4.066	-	-
Infrastructurele werken	8.826	21.417	6.000	-	-	-	-	-	-
Roerende goederen	3.678	1.044	181	-	-	-	-	5.678	-
Overheidsprojecten	6.710	500	500	2.696	5.441	4.204	1.659	2.280	1.128
Lokale vermogensoverdracht	4.400	600	-	3.800	-	-	-	-	-
Lokale kredietverlening	20.000	-	-	-	-	-	-	-	20.000
Totaal begroot	45.294	28.581	10.986	6.496	5.441	4.204	5.725	7.958	21.128
Verschil	14.716	23.633	9.824	2.508	5.339	3.839	3.895	3.483	7.420
Realisatie kapitaaldienst	12.063	-1.636	-1.162	-3.987	-102	-364	-1.830	-4.476	25.621

Financiering LV & W	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Realisatie	551.850	-	-	-	-	-	-	-	551.850
Begroting	394.976	-	-	-	-	-	-	-	394.976
Verschil	(156.874)	-	-	-	-	-	-	-	(156.874)

Aflossing LV & W	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Realisatie	773.609	-	-	-	-	-	-	-	773.609
Begroting	567.661	-	-	-	-	-	-	-	567.661
Verschil	(205.948)	-	-	-	-	-	-	-	(205.948)

Bron: Directie Financiën

BIJLAGE III

Definities

Financieringsbehoefte 2024

Alle leningen die in 2024 zijn opgenomen zijn uitdrukkelijk ter vervanging van leningen die in dit jaar vervallen en die niet met eigen middelen (het gerealiseerde begrotingsoverschot) kunnen worden afbetaald. Dit jaar is in totaal Afl. 567,7 miljoen aan leningen vervallen, waarvan Afl. 432,1 miljoen en Afl. 135,6 miljoen aan buitenlandse en respectievelijk binnenlandse leningen. Een deel van dit bedrag is met eigen middelen afgelost. Het restant is geherfinancierd. Op de financieringsstaat van de begroting van het Land voor dienstjaar 2024, geactualiseerd in het voorjaarsnota AB 2024 no.26, is het te financieren bedrag vastgesteld op Afl. 402,4 miljoen.

SOFR

Secured Offered Financing Rate (SOFR) is een referentierente welke door banken onderling gebruikt wordt om de in rekening te brengen rente op korte-termijn leningen tussen banken onderling te berekenen. Deze referentierente is gebaseerd op de koers van de door het Amerikaanse Ministerie van Financiën aangeboden terugkoopovereenkomst op korte-termijn leningen tussen banken.

Leningen en schulden

Bij de schulden wordt onderscheid gemaakt tussen de formele leningen op de kapitaalmarkt en de financieringen op de geldmarkt, ofwel de kortlopende schulden, werkkapitaal (doorgaans Unmet Financing Requirement of UFR genoemd) en de latente schulden.

Leningen, classificatie

De leningen zijn ingedeeld overeenkomstig de comptabele richtlijnen zodat ook de aansluiting met 's Lands begrotingen en jaarrekeningen mogelijk is. Hierbij geldt dat de plaats waar een lening is uitgegeven bepalend is voor de classificatie van een lening als zijnde een binnen- of een buitenlandse verplichting. De vestigingsplaats van de schuldeiser speelt daarbij geen rol.

Leningen, lease

Betalingen uit hoofde van de (lease-)overeenkomst tussen Land Aruba en Beehive N.V. worden zowel in de begrotingen als de jaarrekeningen als huurkosten verantwoord. Omwille van de aansluiting met de schuldstatistieken van de Centrale Bank van Aruba worden de aan voornoemd overeenkomst verbonden kosten in dit verslag als leningen verantwoord. Formeel zijn er echter geen rentelasten noch aflossingen afgesproken.

Liquideitsplanning

De liquideitsplanning (LQP) is een vertaling van de begroting naar projecties op maandbasis. Die projecties worden maandelijks bijgesteld als gevolg van realisaties. Het totaalbedrag voor een gegeven line-item op de LQP zal gelijk zijn aan het bedrag dat er daarvoor op de begroting is opgenomen. Wanneer de realisatie in een gegeven maand afwijkt van een geprojecteerd bedrag dan wordt dat verschil evenredig gecorrigeerd en verspreid over de komende maanden. Alleen bij waarneming van een structurele afwijking wordt het begrote bedrag losgelaten. Alle in de LQP opgenomen bedragen, inclusief de bedragen over voorgaande periodes, zijn voorlopige cijfers.

Schatkistpromessen en kasgeldleningen

Onder schatkistpromessen zijn schatkistpapier met een looptijd van drie maanden tot maximaal één jaar. Kasgeldleningen hebben een looptijd van maximaal zes maanden. Beide zijn geldmarkt-instrumenten die expliciet bedoeld zijn voor het sturen van werkkapitaal.

Schuldendienst, aflossingen

Op de tabellen met projecties voor Aflossingen worden alleen de Aflossing vermeld van leningen die op de kapitaalmarkt zijn aangegaan. Niet inbegrepen zijn de financieringsactiviteiten op de geldmarkt w.o. schatkistpapier (promessen en kasgeld) en handelskredieten. Deze kredieten bedoeld voor het sturen van de werkkapitaal en maken geen deel uit van de schuldendienst.

Schuldendienst, rente

Op de tabellen met de gerealiseerde rentelasten worden alle rentelasten vermeld, dus inclusief rente op schatkistpapier.

Minister van Financiën en Cultuur

L.G.Smith Blvd. 76 Oranjestad, Aruba

Tel. (297) 528 4900